

310447 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ మే నెల 17 వ తేది బుధవారము

No. 39.

సంపుటము ౯

దుండుభినామ సాంవత్సరము, వైశాఖ మాస బహుళ షష్ఠి ౬.

సంచిక 3౯

ఖ్యాతిచెందిన ఆంధ్రప్రముఖులచే పోషించబడుచున్నది.

ది ఏషియన్ కన్వర్షియల్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

ఏషియన్ అను యీభీమా కంపెనీ పాలిసిదారులకు మితిలేని లాభములను, సౌకర్యములను యిచ్చుచున్నది.
ఏషియన్ సెయిల్ ఎన్ డౌ మెంటు పాలిసి రెండువిధముల ఆధారముల కలుగజేయుచున్నది.
మొదటిసారి మీ ముసలితనమునందును, మరియొక సారి మీ అనంతరము మీ కుటుంబములకు ఎన్
(నక్ర్యము) యివ్వబడును. భీమా చేయుచుకొనగోరువారు ముందుగా ఏషియన్ కంపెనీ వారి నిబంధనల మున్నగు
విషయములను సాకల్యముగా చదివి తరువాత తమ కిష్ట మున్నవోట భీమా చేయుచుకొన గోరెదము
ఇతర వివరములను ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన పొందగలరు.
జి. ఏ. ఎన్. రావు. బి. (Com)
చీఫ్ అర్డర్ల జింగు ఇన్ స్పెక్టరు,
మకాం నూనూరుపేట పోస్టు, 60
జె. కె. రాజారావు పంతులు,
కార్యదర్శి, మద్రాసు. (బ్రాంచి,
పోస్టు గుంటూరు.

సంపూర్ణరామాయణము

వెల 1-0-0;

వి. పి. మూలము

వెల 1-0-0.

ఈ నాటకము ఆరు అంకములును ముప్పది రంగములును గలిగి గద్య పద్య యుక్తముగ మిక్కిలి రస
సంతమగు శైలిలో వ్రాయబడియున్నది. డెమీ 120 పుటలుండి మేలగు గ్లాజు కాగితముపై ముద్రియింప
బడియున్నది.
నేతుబ్రదర్స్, మైలాపూరు, మదరాసు.

ఓటో మోహిని

వికిరకి

మీరు బయటపోయి వచ్చినతరువాత చాలా బడలికయొందు సమయములోనైనను పెండ్లిండ్లు విందులు
యివ్వమలలో నైనను ఈ అత్తరును యువయోగింబిగ మంచి రోవాపువ్వముల వాసనను యిచ్చి మనసుకు
ఆంధు చునుభుమునకు కాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వేదవికాలములో ఉపయోగించుతూ వచ్చిన శేత్రములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును.
అనేక స్త్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ రెండును ప్రతివటుంబములోను ఆవశ్యకము.
ఎల్లవోట్లను విక్రయించబడును. ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కిరూ 2, 1, 0-12-0, 0-8.
రోబినియా తైలముధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras, ప్రియాం కంపెనీ, రీబందరు వీధి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

గజత్త సెద్దిగాంచిన

వేగు ఔషధములు

వేగు వ్యాధిని గుణపరచుటకే గాక దానిని కాపండ్చేయుటకు గూడ నుపయోగింపదగిన వివేకపథములు.
ఇవి ఈ దేశమునం దన్నిప్రదేశములయందు మాత్రమే గాక, బర్మా, సిల్హా మున్నగు
నితర దేశములు, ప్రదేశములందు సైతము విశేషముగ నుపయోగింపబడి పొగడ్త కెక్కినవి.
పెద్దస్థైర్య రూ 2-2-0 లు; చిన్నస్థైర్య రూ 1-6-0 లు.
ప్యాకింగు, పోస్టేజియర్లు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.
టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: ఆయుర్వేదాశ్రమం,
పండిట్ మద్రాసు. (1045) నెం. 41, ఆచారప్పక వీధి, మద్రాసు.

వేమన.

(సంపూర్ణ జీవితము, బోధనలు)

కర్త:- వంగూరి సుబ్బారావు.

[వ్యాయమాత్రి శ్రీ శేషా రామేశ్వరంగారి పీఠికతో]

ఇదివఱకు వేమనను గూర్చి ప్రకటింపని చరిత్రాంశ

ములు వెక్కు లున్నవి. చిత్రపటములతో

1-కి రూ 2-0-0

ఆంధ్రక్షత్రియులు

ఈ చర్చనై జరిగిన వాదోపవాదములు అద్భుతము.

రూ 1-8-0

వెంటనే వ్రాయుడు. (892-8268)

కమలకుటీరము,

ట్రిప్లికేను - మదరాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను సెగరోగమునకు తుచారము

పథ్యము లేదు. విచిత్రాంతో పని లేదు.
ఎలుపు, కెలుపు, పచ్చ, అను మాడు
విధముల సెగరోగమును మాడు
భూకలలో మాన్యును. స్త్రీలకును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోపధము.
(1251) దర్శి 1-కి వెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైనవి.
1-కి రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజియర్లు ప్రత్యేకము.
వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు

పంపకలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

వెదకపురం. (గోదావరిజిల్లా)

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెదకపురం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆపూర్వగంధములో జగ్గనీ గారడే, యోగదృష్టి
సాక్షాత్తులను, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము,
భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేజీ తమా
షాలు విచిత్ర విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని
మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీరముతో
సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట
భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా
నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. (2118-698)
పి. అర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రాంతీయ విజన్సీలను ఏర్పాటుచేసియున్నాము.

సదరు స్థలములలో, మా క్యాంటలాగు ధర ప్రకారము జేషధములు విక్రయించబడునని ఇం మూలముగా ఎల్లరకును తెలియజేయుచున్నాము.

ప్రాంతీయ

1. మాంటుకోడ్డు:—సెం 185, మాంటుకోడ్డు, మద్రాసు.
2. తిరువల్కేడి:—సెం 149, హైకోడ్డు, తిరువల్కేడి, మద్రాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వో టి. లోక నాథ మొదలియారు.
3. టంకకాలపిడి:—402, టంకకాలపిడి, బార్బిటోను, మద్రాసు. కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వో రంగాచార్యులు, పి. ఎమ్. పి. సి.
4. తిరుపతి:—హైకోడ్డు, తిరుపతి (చిత్తూరుజిల్లా). కన్సల్టింగు వైద్యులు, భిషగ్వో ఎస్. రాజారాంరావు, పి. ఎమ్. పి. సి.

విజన్సీలు

1. తిరువల్కేడి:—ది ఇండియా మెడికల్ స్టోర్స్, సెం 10, హైకోడ్డు, తిరువల్కేడి, మద్రాసు.
2. మాంటుకోడ్డు:—ది సెంట్రల్ స్వదేశీ స్టోర్స్, మాంటు కోడ్డు, మద్రాసు.
3. బార్బిటోను:—మెసర్స్ పి. ఎస్. రావు అండు సన్ 282, లింగిచెట్టిపిడి, మద్రాసు.
4. బార్బిటోను:—టి. దురైకణ్ణ పిల్లెగారు, ప్రావైటిటరు, ది ప్రైవేట్ టింగు ఇన్ ట్రిట్యూటు, 21 మంగమ్మాకో పిడి, మద్రాసు.
5. బార్బిటోను:—టి. దురైకణ్ణ పిల్లెగారు, ప్రావైటిటరు, ది ప్రైవేట్ టింగు ఇన్ ట్రిట్యూటు, 258, తంబుకెట్టి పిడి, మద్రాసు.
6. బొంబాయి:—ఎమ్. ఎస్. భావ్యంగారు, పోస్టుబాక్స్ నెం 689, పోర్ట్ బొంబాయి.
7. బెంగళూరు సిటీ:—మెసర్స్ టి. సి. ఎస్. మణియం అండు కో. జనరల్ వర్తకులు కమిషన్ ఏజంట్లు బెంగళూరు సిటీ.
8. మధురాంతకం:—ఎమ్. ఎస్. వరదాచారిగారు పబ్లిషర్లు పిడి, మధురాంతకం.
9. నాగపట్నం:—టి. విక్టోరింగమగారు 37, కొమారుకోవిల్ పిడి, నాగపట్నం.
10. మదనపల్లె:—ది మదనపల్లె ఆర్ట్స్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ అండు స్టోర్స్ లిమిటెడ్, మదనపల్లె.
11. హోస్పేటు:—రావుబహదూరు సి. హెచ్. గాడు, బెల్లారి.
12. బెళ్ళారి:—బి. రాఘవేంద్రరావు గారు, అగ్రవైజింగు ఇన్ స్పెక్టరు, ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇన్ స్ట్రూమెంట్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్. "సారంగనిలాస" బెళ్ళారి.
13. నంద్యాల:—ఆయుర్వేదవిశారద తెలిపల్లె రామకృష్ణ శాస్త్రి, నంద్యాల.
14. భవాని:—బి. ఎస్. కృష్ణస్వామ్యగారు, రిపబ్లికన్ టైంస్ అండు ఏజంట్లు, ది మైసూరు గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అండు మ్యారేజి ఆన్సూరస్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, భవాని.
15. నేలం:—కె. శేష అయ్యంగారుగారు, జనరల్ వర్తకులు, అండు కమిషన్ ఏజంట్లు, 171 ఏ/13 మూడవ అగ్ర హారము, నేలం.
16. కోయంబత్తూరు:—ఎస్. పరనిశుప్ప మొదలియారుగారు, 16/56, చిన్నబజారు పిడి, కోయంబత్తూరు.
17. రంగూన:—మెసర్స్ ఎమ్. పి. నారాయణ అండు సన్, 37-16 వ పిడి, రంగూన.
18. నెల్లూరు:—బి. జె. ప్రసాదరావుగారు, శ్రీ సింహపురి స్వదేశీ స్టోర్స్, 744, తిప్పరాజువారి పిడి, నెల్లూరు.
19. బెజవాడ:—ఆయుర్వేదవిశారద పి. రామచంద్ర శాస్త్రి గారు, చరకవిశేషము, బెజవాడ.
- 20 గుంటూరు: } ఛా. రాజారావుగారు, గుంటూరు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్ హోస్పేటోడ్డు మాంటుకోడ్డు మదరాసు.

నోటీసు.

తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానములలో 1922 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి, మార్చి, ఏప్రిల్ నెలల్లో రాబడిన బంగారు వగైరా వస్తువులు యిదిగువ కనుపట్టిన వాటిని 1922 మేనెల తేది 22 ది సోమ వారం వగలు 12 ఘంటల మొదలుకొని తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానా ఆఫీసువద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదే వేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును యేలములో సవాలు చేయిగోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో యేలమునకు ముందుగా నఫరు 1-కి రు 100/ నూరురూపాయలు దరావత్తుకట్టి ఏలముతో సవాలు చేయుటకు అర్హులను పొందవలసినది. యేలం ఖాయపర్చిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణకర్తల వారు మంజూర్ వుత్తర్వు సాదరైన తేది లాగా యతు 30 దినములలోపల ఏలపు మొత్తం చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకొనవలయును. అట్లు వాయిదా కాలములో పైకం చెల్లించి లాట్లు తీసుకొని పోని యెడల వాయిదా మీరిన తేది లాగాయతు మరల ఒక నెలవరకు లాట్లు అనామత్తులో వుంచబడును. అట్టిరోజులకు దినం 1-కి లాటు 1 కి రు 2-0-0 రెండు రూపాయలు వంతున జరిమానా చెల్లించి లాట్లు తీసుకొనవలయును.

యిందుకున్ను తప్పినయెడల సదరులాట్లు మరు యేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును పార్టీ నద్దనుండి క్రమప్రకారం వసూలు చేయబడును.

మాల్ వివరం.	సమూహ మొత్తం తులూ.
1 బంగారు దసా 1-కి తులూ 50 వంతున	2220-0-0
2 బంగారు నాణ్యములు	19
3 మెడి దసా 1-కి రు 1000 వంతున	11480-0-0
4 హరికెళా రూపాయలు	9360-0-0
5 తేడరూపాయలు	2770-0-0
6 తామ్రం ఒకలాటుగా కేర్లు	820
7 తేడవైసాలు ఒకలాటు	420
8 రాగి వగైరా పాత్రలు	70
తిరుమల తిరుపతి వగైరా దేవస్థానం ఆఫీసు తిరుపతి 11-5-22	సి. దొరసామయ్య, దివాన్ ఫేస్కర్.

నోటీసు

గుంటూరు డిప్యూటీ సెనారిలాటాకా కలేవరం గ్రామ కాపురములు లేటు లక్కరాజు వెంకట్రాయుడుగారి కుమారుడు లేటు గోపయ్యగారి భార్య కాయమ్మగారికి షుమారు 9 సంల క్రిందట లక్కరాజు కనకసుందరంగారి ద్వితీయపుత్రుడగు గోపాలరావును సన్నిహితవారసుడగు లేటు అప్పారావుగారి అనజ్జతో దత్తుచేసి వుంటిని. సదరుదత్తు సరియైనకానిది దత్తు చెల్ల చేరదని దూరపువాసులలో కొందరు వాడుకపరచుచున్నందున సదరు దత్తతను రద్దుపరచుచు క్రమమయినవారసుయొక్క దత్తత అధికారముతో సదరు కాయమ్మగారికి సదరు కనక సుందరముగారి చతుర్థపుత్రుడగు మురహరి కృష్ణారావును పెంపుడుయిచ్చి కుందుభీనామ సం శ్రావణ బ ౬ బుధవారము కలేవరం గ్రామములో దత్తతయును ఉపయమును చేయడ మాను. (103)

లక్కరాజు కనకసుందరం, కలేవరం, (మకాం) జోర్నకల్.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టుటకును పేలన్నిక గాంచినది. ధర 1-10.0 ఇండియా సిలోజోనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు తుచిముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి

సాంఘిక సభలు

దేశమంతట కదలిచి జై మున్న ప్రభుత్వ రాజకీయ వాతావరణములో, యీసాంఘిక సభలు మనల్లోనంతగా ఆకర్షించబడుతున్నాయి. రాజకీయ యుద్ధములో పాల్గొనివారుగూడ పరిపాలకులు తామింతవరకు అనుబంధి పెట్టిన నిర్బంధవిధానముతో తృప్తికొనక గ్రహాగాంధీగారి పుత్రులనుగూడ చెబు సాంఘిక సభలలో పెట్టినందుకు వ్యాకులచితులై యున్నారు. ఇరువది యెడమేక నిరపరాధులు తమదేశస్వాతంత్ర్యమునకు, విదేశ ప్రభువుల పోషక ఆహుతులై యుండగా, వారిమార్గమును అనుసరించలేక పోయినను, మహాత్ముని వార్తతో విధానమును మన కక్షికాలకి ఆచరణలో పెట్టవలసిన సమయములో, యీసాంఘిక సభలు కాఖాసభలు సమావేశపరచి, జనులదృక్పథమును, కాణకీ యాంతోకనమునుండి ముతించుట పొడిగాదు అయినను జాను మాసములో నిడదవోలులో నియోగిసభను, కొన్ని నూతన పద్ధతులమీద సాగించుచున్న అక్కడి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నిశ్చయించినందున యీక్రిందితీర్మానములను చర్చకొరకు ప్రవేశ పెట్టవలసినదని యీసంఘము వారిని ప్రార్థించు చున్నాను.

1. మన ప్రాంతం కంఠముయొక్క క్రమరత పరిణామాన స్థలో సద్భావముననే ప్రత్యేక శంకువును, యింతకు కొంత కాలము వరకయినను శీవంతక్షేముట అనసరమని యెంచి బ్రాహ్మణసంఘములోని అంతఃకాఖా భేదములను క్రమక్రమముగా నశింపఁ జేయుటకును, కాతానసారముగ, కర్మకాండను క్లుప్తపరచుచుండుటకును, ఆధ్యాత్మికజీవనము (అనగా సత్యము, భర్తృజ్ఞానము, ధర్మానుసంజాయి యింద్రియ నిగ్రహము, మనో నిశ్చలత మొదలయినవి) ముగించుటకును మత విషయములలో తమ కేంద్రస్థానమును నిలుపుకొని యితర వర్ణములవారికి గురువులుగా నుండుటకు తగినసంస్కరణలను తమలో చేసికొనుటకును, అన్నికాఖల బ్రాహ్మణులు కలసి, "బ్రాహ్మణసభలు" సమావేశపరచు కొనఁచుండ వలసినదని యీసభవారి యభిప్రాయము.

2. వ్యక్తి కుల వాది కావ్రా ధర్మములలో వైరుధ్యము కలిగినయెడల తొందరగా కంఠ తరువాతది బలీయగుటచే, బ్రాహ్మణులందఱు కిమ విద్యుక్తాచారములను కాపాడుకొనును, భైక్షిక వృత్తి నిత్యజీవించి, స్వకాయకృష్ణగౌరవమును గవనించి, యితరవర్ణులలోని వారితో సంఘర్షణకడమియకుండ రాకీక వ్యాపారములలో ప్రవేశించవచ్చుననియే యీసభవారి యభిప్రాయము.

3. బ్రాహ్మణులు, జన్మనుబట్టియు, గుణములను బట్టియు యే క్షేపణ కులమగుటచేత, ప్రాంతసంఘములలో తమ స్థానమును నిలుపుకొనవలెనన్న, వేదాధ్యయనము, శాస్త్రజ్ఞానము సంపాదించుకొని, తక్కిన వర్ణములవారిలో మతాచారములను, ఆముష్మికజ్ఞానమును వృద్ధిపొందిండుటకు ప్రచార కులను తయారు చేయవలసియందురని యీసభవారి యభిప్రాయము.

4. "బ్రాహ్మణసభలు" కిరుమగా మాడుచు, కర్మకాండలో అన్యధాధాయకములు, అనవసరము లగు నిబంధనలను మార్చుటకు, "ధర్మజ్ఞసభలు" అను కమిటీలను యేర్పరచవలెనని యీసభవారు, బ్రాహ్మణులందరిని యుద్బోధించుచున్నారు.

5. మైన ఉదహరించబడిన "ధర్మజ్ఞసభలు" పరీక్షలు చేసి, యోగ్యతాశ్రమము నిచ్చినవారి నే గ్రామపుగోహితులుగ నేర్పరచుకొన వలసినదని యీసభవారు, హిందువులలోని యన్ని వర్ణముల వారిని హెచ్చరింతు చున్నారు.

6. తేదాదాయ ధర్మాదాయముల సంరక్షణ నిమిత్తము, మనకాసనసభలో నిప్పుడు ప్రవేశ పెట్టబోవు బిల్లును చర్చించి, మన యభిప్రాయములను తెలియపరచుటకు ప్రతిముఖ్యపట్టణములో ఒకధర్మరక్షకసభను స్థాపించవలసినదని యీసభవారు ప్రజలను జూరుచున్నారు.

12-5-22 } వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు బందరు

రాయల్ ఏర్ ఫోర్సునకు సంబంధించిన చరిత్ర వ్రాయుటకు ప్రభుత్వమువాత సర్ వాల్టరు రారేగాని నియమించిరిని డెయిలీ గజెటు ప్రతీక వ్రాయుచున్నది.

కంకటపాలెం, అస్పెంటు కరణంగారు అయిన మహారాజ్రి అంతుకూరి పున్నయ్యగారు నిరంకుశ వర్గ దాస్య విముక్తికై తమపదవికి రాజీనామా యిచ్చినారని ఒకర వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీమద్భక్తానందాచార్యుల గ్రామమును
 నుమారు 100 చాట్నములును 20 మగ్గములును పనిచేయగల
 ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు కొంత మ. రా. రా. శ్రీ. మా. నేని మాను
 స్వామి నాయనివారు ఒక గొప్పకట్టడమును కట్టించుచున్నారు.
 ఇక మానుములూపుగ కట్టడముపని పూర్తియగును. ఈ
 ఖద్దను ఫ్యాక్టరీని యిటు శాపింపలేక డెట్టుట నిన్ను జాత్యుద్ధరణవే
 వారి ముఖ్యోద్దేశము. కాన డేవుడు యికా గ్రద్దముపట్ల వారికి
 ప్రోత్సహనము లేదు అను క్రియు జరిగియును సమకూర్చుకాక
 చవగలబాకము } ప. శంకరమూర్తి
 16 - 5 - 22 } కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

మౌలానా మోహదు యాసెనుగారికి ఒక సం॥ము క తినశిక్ష

బాబు బహదూరు గారికి సంవత్సరము విడితైదు
అలహాబాదు వాలంటీరులు ఆరెన్సుగుట
జ్యోతి పత్రికా సంపాదకులు వదలివేయబడుట
శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీ వాఙ్మూలము
ఇండిపెండెంటు పత్రిక పునఃప్రారంభ సూచనము

శ్రీయుత

దేవదాసుగాంధీ వాఙ్మూలము

“జెయిలుకు బోవ సిద్ధముగనున్నవాడే
నిజమైన కాంగ్రెసుసభ్యుడు.”

ప్ర:—మొన్నటిరోజున సోరాసులో నేసభకైన వల్లి
యేమైన ఉపన్యసింపిరి?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—మీరు చదివి వినిపించినదేనా మీయంశశ్వాసము?

ఉ:—అక్కడక్కడ కొన్ని వదలినను, దానికేమి అని
సరిగా నాడేయవలెనను.

ప్ర:—ఇంక వాలంటీరులుగ జేయదని కోరియుంటిరా?

ఉ:—నేను ప్రజల నందఱి నడుగజేయ. మీరంటి జ్ఞాన
వంతులను మాత్రము ముందుకు వచ్చి వాలంటీరులుగ జేయవని
కోరితిని.

ప్ర:—ఎందరు సభకు వచ్చిరి మీరూహించెదరు?

ఉ:—పుడూరు 600 మంది.

ప్ర:—మీరు యేమైన ప్రతివాదము జేసి సమర్థించు
కొనెదవా?

ఉ:—లేదు.

విచారణ సభయందున శ్రీయుత దేవదాసు గాంధీ యి
టుల వాఙ్మూలము నిచ్చెను:—

మీరు నాయుపన్యాసమున చదువుటకు అవకాశ మిచ్చి
నందులకు నాకు చాల సంతోషముగ నున్నది. నేను యిప్పుడు
మాత్రమేన చేయుచున్నందులకును, భైదుకు పంపబడ నున్నందుల
కును తీవ్రముగ కాలము సమకూడినది. క్రమశుద్ధి బ్రటిషుప్రభు
త్వముక్రింద మనయాదర్శమును బొందుటకు మనము భారతీ
యులము భైదుకు వెళ్లవలయును. క్రిమియలు సభరణ చట్టము
తో పోరాడుచున్నామని నాకు తెలియును. మహాచిక్రుత
నాయకులగు నారెండి గాంధీ మహాత్ముడును, పండిత మోతీ
లాలు నెహ్రూ, పి. ఆర్. దాసు, మహాత్ము
కాశీ మోకతా రి గార లు ను అం క టు ను నేను
జేసినపనిజేసినందులకే కొలతకాలమో తీర్పు కాలమో నిర్బంధింప
బడితి. యువకుడు స్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకయి ఖయదుకు
వల్లి సహాయము జేయుటలేకనే వేరుమార్గములేదు. భైదుకు వెళ్లి
నిర్దముగనున్నవాడే నిజమైన కాంగ్రెసు సభ్యుడని నేను నమ్ము
చున్నాను. ఎంతమంది ఈ స్వరాజ్యాభ్యుదయకు పాలుబడి
భైదుకు వెళ్లిన, అంతనులశముగ మనవాయకులు విముక్తు లగు
దుకు, మనముక్రిమియలు లాసభరణచట్టముతో పోరాడవలయును.
ఇందులో భారతదేశము విజయ మందినటుల ఎందులోను ఇది
వర్గలో విజయమందలేదు. క్రిమియలు లాసభరణ చట్టముక్రింద నన్ను
చాల ఆలస్యముగ నిర్బంధించిరి. ఇది చచ్చిన పామును కొట్టుట
వలె నున్నది. నేను యిక నేమియును చెప్పనక్కరలేదు. నేను
జేసిన పనిని నాబాధ్యత గుర్తిరిగి జేసితిని. నేను జ్ఞానవంతులగు
ప్రజలను వాలంటీరులుగ జేయవని కోరితిని. అదినిజము. ఇప్పుడు
న్యాయము ప్రకారము యెట్టికేతువైన నొసంగవచ్చును.”

అంతట ఇడ్డితీపును నాశి అంతియను చిరువక యిట్లు
మాత్రము చెప్పెను:— “ ఎ! మీరు 18 మాసముల
విడితైదు విధించి.”

అందులకు దేవదాసుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—
నమస్కారము. “అది విడితైదైనందుకు యెంతయు చింతగ
నున్నది.”

మొట్టికల్లు దేవదాసుగారిని మొదటిరకపు దుర్గముల
క్రింద జేర్చెను. (సభ్యులు పత్రికనుండి.)

మౌలానా మోహదు యాసెను

ఒక సంవత్సరము క తినశిక్ష

ధార్యుజల్లాలో రాజకీయశాస్త్రముల గావించి
నందులకు కాన్పురువాకు లగు మౌలానా మోహదు యాసెను
గారిపై 108 యంశమునుపేసబోయి నెక్ష నుక్రింద విచారణ
ముగిసెను. నిందితుడు, పోలీసు సభ్యుల సాక్ష్యముల
వల్లిన యంశశ్వాసము తనదిగానే గాదని వల్లెను. నల్లకు
సాక్షులలో యిద్దరు సభకే రారేదు. వచ్చిన యిద్దరికిని ఉయరు
భావ తెలియదు. వేంయూపాయలు ధరావతు కట్టినవో
వదలివేయదని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి. ధరావతు కట్టుటలేద
నగా, నిందితునకు ఒక సంవత్సరము క తినశిక్ష విధింపబడెను.

“జ్యోతి” పత్రికా సంపాదకులు వదలివేయబడుట

చిటగాంధీగారిని “జ్యోతి” పత్రికా సంపాదకులగు బాబు
కాశీ కంఠ పుక్త రిగాడును, మహాత్ముడియ మరబోధకుడును
కీలాధకు సంఘభ్యుడుగు పెరబోవోక గారును చిటగాంధీ
నెమన్ను ఇడ్డిపత్త అప్పిలజేసికొనగా బాన్సుకుగారు, ఇడ్డి తీర్పు
జెప్పిరి. వారు న్యాయవిరుద్ధ సంఘములో నభ్యునియు, ఉప
నింపున బరువులచే తప్పుజేసినందు మేజిస్ట్రేటు వారిపై నింద
మోపెను. ఇడ్డి కాశీకంఠగారిని వదలివేసి. రెండవవారి విష
యములో మేజిస్ట్రేటును యింకను కొంత సాక్ష్యముదీసికొన
వలసినదిగ నుత్తరువుజేసిరి. తీదక మరల అప్పిలు విచారణజేయ
బడును.

“ఇండిపెండెంటు” పత్రిక పునఃప్రారంభ సూచన

కాంగ్రెసు తర్కింగు కమిటీవారు జాతీయపత్రికలకు
25వల రూపాయ లిచ్చుటచే “ఇండిపెండెంటు” పత్రికను
మరల ప్రారంభింతుటకు వీలుగనందును.

వాలంటీరుల నిర్బంధములు.

అలహాబాదులోని ఆమ్రాహ, వాలంటీరుసంఘ కార్య
దర్శి యగు జాతీయవాద్యులుబేతున్న 5 గురు వాలంటీరులను
ఆరెన్సు చేయబడితి.

అజంగధలో కాంగ్రెసు ప్రచారకు డగు బాబు బహ
దూరుగారి ఒక సంవత్సరము విడితైదు విధింపబడెను.

రాజమండ్రి జాతీయపాఠశాల

రాజమండ్రి విశేషకు లాకలిట్లు తంతివార్త నిచ్చు
తున్నాడు:—లోయరు నెకెండో ఉన్నత తరగతులు స్థాపిం
తుటకును, పాఠశాల నిపుటి భవనము నుండి, స్కూలు గాలె
న్సుకు మార్పుటకును, ఆలోటను జనవరికకును కవులుకు పుచ్చు
కొని యుండుటచే గూడూరి రామచంద్రరావు గారికి 500
రూపాయలు కంపెనీనెమను నిచ్చుటకును జాతీయ పాఠశాల
కమిటీవారు తీర్మానించితి. ఇటుల జేయుట పాఠశాలాభివృద్ధికి
సహాయకారిగ నుండును. కమిటీవారికి పురవాసు లెంతయు
కృతజ్ఞులు.

మలబారు పునర్నిర్మాణము.

మలబారులో కరవులేదని ప్రభుత్వ పకటనమును మలబా
రు పునర్నిర్మాణవిచారణ సంఘకార్యదర్శి ఖండించుచు, తాను
విచారణనిమిత్తమై ప్రయాణము చేయగా వందలకొలది కుటుం
బములు అన్నములేక మాడుతున్నట్లును యెక్కువసంఖ్యలో
పాయము లవసరమైనట్లును తెలిపెను. వెంటనే వారలకు
నివారణ జేయబడుచో జనసంఖ్య కొంతనకంచునని ఆయన అభి
ప్రాయము. పునర్నిర్మాణ విచారణసంఘమువారు ప్రభుత్వపక
టనమును విషయ నిర్ధారణజేసిఖండింప సిద్ధముగ నున్నారు.
మొత్తము 14 వ తేదీని మొత్తము, పల్లిపురంనాయకు
ఒకడుమాత్రమ గావింపబడెననువార్త తెలియచున్నది.

లిట్టును ప్రభువు

భారత ఆంధ్రగిక కార్యదర్శి

బెంగాలు గవర్నరుగారు జాక్వరు యన్. కే. దత్తాగారిని
ప్రైవేటు నెక్రిటరీగ నియమించుకొనిరిని బ్లాబోదయ పత్రికనుండి
మాకు తెలియచున్నది. లిట్టును ప్రభువుయొక్క భర్తబుద్ధి
నిన్ని, నిర్ణయమునున్న మే వభినందించెదము. ఇంతకు కేగవర్న
రును భారతీయుని ప్రైవేటు నెక్రిటరీగ నియమించుకొనలేదు.
విన్నా ప్రభువుగూడ భార్యకారమునుండి తొలగకుండ
యింగ్గీ ఘ ప్రైవేటు నెక్రిటరీ నే గర్హియుండెను. లిట్టును ప్రభువు
యొ క్రొత్తదోవ త్రొక్కుట జూడ, ఆ య న కు భా ర త
సమస్య సుగ్రాహ్యమైనటుల గాన్పించగలదు. దత్తాగారు జాతీ
యవాదిప్రముఖులు. ఇండియాలో పాలుగారితో యువజన
ప్రైవేటుసంఘమునకు ప్రాముఖ్యము ఆర్జ్యము నుండి. దేశ
భక్తుడును, స్వాతంత్ర్యప్రియుడు, సర్వజ్ఞానియనగు దత్తావంటి
భారతీయుడు కడిభుజముగ నుండుట బెంగాలు గవర్నరు కంఠ
యేని అందగ నుండును. (సోమలు రిఫార్మరు)

కొచ్చివారలు

యన్. యె. డి. పి. యొగపు 19 వ వార్షికసభ కా
వైసె యె. యె. యె. పడిక్కరుగారి యధ్యక్షతక్రింద
జరిగెను. మలబారునకువల్లి మాడికొప్పలసమయమున మహా
మృదీయులైన హిందువులను ఆర్యసమాజములో జేర్చుకొనుటకు
పనిచేయువారిలో జేరి పనిజేయుటకు ఇద్దరుతియ్యాలను నియ
మింతుటకును, కలంగీత మానుటకును, జాత్యుక్త ప్రాతినిధ్య
ముండవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కొంటుకును, సాంఘిక ఆటంక
ములు తొలగునటుల జేయుటకును తీర్మానములు గావింపబడెను.

హిందూ మహాసభ 18 వ తేదీని మంజేరి రామకృష్ణయ్య
రు గారిచే ప్రారంభింపబడెను. డి. కే. వేలుపిళ్ళెగారు, తిలక
సంతకపురం ప్రాకార్యు వకీలు, అధ్యక్షతవహించిరి. వారుహిందూ
మత మంతయును ఉన్నతజాతులవారి స్వాతీయభావముచే
నాశన మందుచున్నదని జెప్పిరి. దేవాలయములలోని కంధరు
రావలెనయియు, సాంఘికమతయసమానత్వము అందగూడదని
యు ఆయనచెప్పెను. పిదప ఆర్యసమాజకు లగు ఋషీరాంగారు
సర్వప్రియత్వమును భార్యత్వము నుండవలెనని యుపన్యసింపిరి
కల్లికొట గవర్నరు మెంటు సోపు ఫ్యాక్టీలోని పి. జి
రామునిగారి యధ్యక్షతక్రింద వాణిజ్యసమావేశము ఆరంభమనే
జరిగెను. ప్రభుత్వమువారు నూటికి 30 వంతున లాక్షిండు
రెవిన్యూనుండి వ్యవసాయదారులకు డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టవలె
ననియు, అడవియ నూటికి 35 వంతు లాక్షిండు రెవిన్యూ వృద్ధి
జేసి 50 సం॥ములలో రాబట్టుకొనవచ్చు ననియు, సహకార
సంఘముల నాధారితరులైన పరిశ్రమ లభిస్తది జేయవలెనని
యు, యిందస్త్రియులు వ్యాపక స్థాపింపవలెననియు జెప్పిరి.

సంస్థానపు క్యాఫలిక క్రిస్టియనులు కొచ్చిదివానగారగు
రావుబహదూరు పి. నారాయణమోహనసుగారికి, వారి సతీ
మణికిని కాలేజీభవనములో విందొసంగిరి.

సరిహద్దు విచారణసంఘము

సరిహద్దురాష్ట్రపు క్యాడిముల కమిషనరు పి. జి. జి
వైసెనగారు నిన్న ప్రాంతీయరు కమిటీ యెదుట సాక్ష్యమిచ్చు
చు ఫిఫుకమిషనరుగర్ జాకొ మాఫీగారు తెల్పినఅభిప్రాయ
ములనే చెప్పెను. సహద్దుప్రాంతముల నుండి 5 జిల్లాలను వేరు
జేయుట నాశము కొకకే యని చెప్పి అంతులకంగీకరింపలేదు.
ప్రాంతీయకును ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన దృష్టిక్రిందనుంచుకొ
నుటేయొక్కవని ఆయన యభిప్రాయమును చెప్పెను. ముందు
నియమించిపెట్టిన యెన్నికపద్ధతిని బెట్టినవో కాసనసభల కను
కూలముగ వాయన చెల్లెను. న్యాయస్థానమునకుకేళ్లగానుండి
వారి యొక ఇడ్డిని నియమింపవలెనని తెల్పెను.

కలకత్తా జెయిలు మ్యూటిసి విచారణ

నిన్న విచారణలో నీనియరు అసిస్టెంటు జెయిలు
యన్. మాఖ్జీ గారు, ప్రభుత్వపు టుత్తరపువకారము, కాం
గ్రెసు కీలాధకు కైడిలకు మంచి భోజనవకారములు కొనబడు
చున్నవని చెప్పెను.

జెయిలరు. పి. జి. రయానుగారు తుపాకుల గాల్పుట
కక రుత్తరపుజేసికో తమకు తెలియదని జెప్పిరి. నూపరిం
డెంటుగారు వారు ఆల్లరి మానకున్నవో తుపాకులు శ్రేల్పు
బతుకని చెప్పెను. కొందఱు లైడిల ఆల్లరిజేయించుండి. కాని
మిగిలినవారు కాంతముగ నుండిరి.

ప్రపంచ యాత్రికుడు

ఒక అమెరికాదేశస్థుని ప్రపంచవర్యటనము

వీర అనుభవములు

పాతరక్షలు లేక ప్రపంచమంతటను పర్యటన మొనర్చు తీర్మానించుకొనిన హెచ్. మార్టిన్లు అను నొక అమెరికాదేశ గుడు ఈ నెల 11 వ తేదీ బొంబాయి చేరి. ఇప్పటికి వారు 12000 మైళ్లు తిరిగి యున్నారు. వీరు ఇండియా యందు పర్యటన మొనర్చి కలకత్తా నుండి బెనారస్ వెళ్లి జపానమీదిగా అమెరికాకు వెళ్లవలయు నను ఉద్దేశముతో నున్నారు. అతని ప్యాసుపోర్టును చూచి అతడు అమెరికా దేశముదగ్గర నిర్ణయింపవచ్చునగాని యాకాలు నడకచే గుర్తించుటకు వీలులేనివిధమున అతని ఆకారము మానసి. బోపికి బతుకుగ తలసిందుగ వెంట్రుకలు పెరిగియున్నవి. మంగల కత్తి ఎట్లుండునో అర్థమిట్టమయ్యెను. నైవేకులు భరించునట్టి జాబ్బా ఒకనల్ల లాగుతో వారు ప్రయాణముచేయుచున్నారు. ఇట్టి ఆకారముతో, చేతిలో 20 పానులు బరువుగల నొక సంచి వ్రేలాడుచుండ, 'ప్రపంచయాత్రికుడు' అని అచ్చుత్రింపబడిన ఒక అట్టను మెడలో కట్టుకొని, తనకుక్క వెంటరాగా, పాదరక్షలు కూడ లేని యీవిధపు పురుషుడు కదచిన కుక్రవారము మధ్యాహ్నము బొంబాయిలోని ప్రెమ్జీ ఆఫ్ ఇండియా క్రికెట్ కార్యాలయము ప్రవేశించిరి.

స్వవిషయమును గురించి ప్రశంసించుకొనుటకు వీరి కార్యాలయమునకు వెళ్లేదుగాని తమ భూప్రదక్షిణమునకు సంబంధించిన వివరముల కొన్నిటిని పత్రికాప్రతినిధికి తెలిపిరి. మార్టిన్లుగారు అమెరికా యందు వాషింగ్టను రాష్ట్రమునకు చేరిన కొటిలు నగర వాస్తవ్యులు. వీరు కొయ్యపనులు చేయుచుండెడివారు. తనవృత్తిపై వినుకుచెంది, చరిత్రాత్మకమగు కార్య మొనర్చవలయునని ఉత్సాహము గల వాడై భూప్రదక్షిణమునకు తేనామునకు చక్కని ఆకృత్యము కలుగుననివలది 1920 సంవత్సరము ఏప్రిల్ 19 వ తేదీన తన ప్రపంచయాత్ర ప్రారంభించెను. తేలికా దమ్మిడిలేక పాథారణముగ దినమునకు 34 మైళ్లు నడచుచు అచ్చటచ్చట కొంత విశ్రాంతి తీసుకొనుచు నాణ్యమైనవలకు ఇతడు న్యూయార్కు నగరము చేరినను. కొక్క మేమియు లేకుండా అవార మెట్లు నలపాదించుకొని గలిగిరిని ప్రశ్నింపగ తన ఛాయాపటముల విక్రయించుకొనుచు కాలము గడపితిని అతడు ప్రత్యుత్తర మొసగెను. న్యూయార్కునుండి స్టీమరు నందు పయనమై అట్లాంటిక్ మహాసముద్రము దాటి పెప్టం బరు మాసారేమున ఇంగ్లాండు నుండి సౌదాంట్స్ నగరము చేరినను. ఇంగ్లాండు నుండి నడచుట కొంత కష్టముగ నుండుటచే అట్టెబరు మాసవత్సమున లండను నుండి అంటర్బునకు ప్రయాణ మైరి.

మార్టిన్లుగారు అంటర్బునుండి ప్రాన్సునకు వెళ్ళిరి ఇచ్చట వీరికి కొంత ఇబ్బందికలిగెను. విశాఖమహాసంగ్రామము నందు ధ్వంసము చేయబడిన ప్రదేశములందున్న వారి పిమ్మి ప్రపంచయాత్రికునిపట్ల తగుసానుభూతి ప్రకటించలేదు. అతని ఛాయాపటములనుకూడకొనలేదు. నిరుత్సాహము చెందక కాయకష్టము చేసికొంతవైకము సంపాదించుకొనుటకువీరు తీర్మానించిరి. నాలుగు మాసముల ఆరాసు ప్రదేశమునందు పనిచేసి కొంతసామ్యు చేర్చుకొని 1921 సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసమున పారిసునగరము చేరి. పారిసుపట్టణ ఎడ్వోకేట్ జడ్జట్ వీరు నిలిచి తన ఛాయాపటములను అమ్మకొనుచుండ, పోలీసువారిని వికృతాకారము చూచి భిక్షుకుడని భ్రమపడి నగరమునుండి తరిమివైచిరి. ప్రాన్సు నందుండుట యంతిరము కాదనితలచి వీరు మాధునగరమునకు వెళ్లి అచటనుండి వైసు నగరమునకు ప్రయాణమైరి. పోర్చుగల్ నందు పరిభ్రమించుచు ఆ తేకపుస్తాలపై వీరికి కడుప్రీతి. మనస్సులెట్లున్నను రస్తాలు నడచుటకు చక్కగనున్నవి.

స్వీటుజరులాండు, ఇటలీమున్నగు ప్రదేశములందుపర్యటన మొనర్చి ఆర్జెంటినా చేరిరి. ఈ రాష్ట్రము నందు వీరికి చక్కని స్వాగత మియ్యబడినను. ప్రభుత్వమువారి అతిథిగ వీరు సత్కరింపబడిరి. వీరు గ్రీసునకు వెళ్ళిరిగాని వెంచివారికన్న గ్రీకులు వీరిని అతిథిముగ పరిగణించిరి. అందుచే తొందరగ గ్రీసునుండి తెదలిపోవుటకు వీరు తీర్మానించుకొనిరి. టర్కీ సరిహద్దులందు యుద్ధము జరుగుచుండుటచే వీరు ఈజిప్టుదేశమునకు ప్రయాణమై 1921 సంవత్సరము డిసెంబరునెల ప్రారంభమున కెంబోనగరము

లేవు, గాంధీ నిర్బంధ దినము

తెలకు స్వరాజ్యనిధికి దిన సంపాదన నిండు

ఖద్దరు వ్యాపనము జేయుదు

ఆత్మపరిశోధనము జేసికొనుదు

చేరిరి. ఈజిప్టునందు కొంతకాలము పర్యటన మొనర్చి పారెస్ నునకు వెళ్ళిరి. పారెస్ ను, సిరియా దేశమున్ను మున్నగు ప్రదేశములందలి విచిత్రవిషయములను గమనించుచు వీరు కొంతకాలము గడపిరి. ఒకసమయమునందు తొంగ తిరిగిని ఎత్తరించి గాని, ధనమేమియు లేనందున ప్రాణముతో బ్రతికివచ్చెను. కొంతమంది స్పార్థకమాలతో కలసి మారి నెటుగారు బాగామనకు ప్రయాణమై 20 దినములపాదాయండు నడచిరి. ఎదారియందు ఒంటెలతో సమానముగ వీరు నడువకలిగిరి. బాగామనకు ఎదురేనుటగారు వీరికి కొంత వైకము బహుమానముగనిచ్చెను. కాని ఆమె ల్లమునవీరు అమెరికా కాన్సులువారా అమెరికా యందు తన బంధువులకు తలపెను.

ఏప్రిల్ నెల 17 వ తేదీ బ్రాచేరి. అచటనున్న మహామైరాచేరుగారు మార్టిన్లుగారిని గౌరవించి ఒక కుక్కను బహుమానముగ నొసంగెను. బ్రాచేరుండు స్టీమరు ఎక్కి వీరు 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బొంబాయి చేరిరి. బొంబాయియందున్నంతకాలము వీరు బొంబాయి జంఖానా హైదాబాదునందు ఆరు రైలుపథంబి న్నిదిచుటకు తీర్మానించుకొనిరి. పోలీసు వారు తమిళనాడుకువీరు తమ అతనికి కొంతభయము కలదు. ప్రెమ్జీ ఆఫ్ ఇండియా ప్రతికయందు వీరు ఇండియాదేశపు పతమునూచి ప్రభుత్వమున ఆగ్రాకు నడచి వెళ్లుటకు తీర్మానించుకొనిరి. వీరు 45 సంవత్సరముల వయసుగల వారు కఠిరఘాయయుండు మార్పు కలిగినది అయినను యాత్రపంచ యాత్రలలతన కెంతయో లాభముకలిగినదనివీరు చెప్పుచున్నారు.

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ లెంటి వార్త

మార్టిన్లుగారు ప్రభుత్వమున ఆగ్రాకు వెళ్లి అచటనుండి కలకత్తాకు వెళ్లదని తెలియుచున్నది. పాదరక్షలుతేకతలకుటోపిలేక వరుప్రయాణము చేయుచున్నారు. జంఖానా మైదానమునకు వీరు నిద్రించుచున్నారు. వీరిని చూచుటకై అధికముగ జనులు గుంపు గూడుచున్నాడు.

మద్రాసు గవర్నరు

మద్రాసు గవర్నరుగారు నిన్న ఉదయము నెక్రేటేరి యటులో అమెరికన్ కాపిటు రైలుగు మిషన్ రాజువారమున సత్కరించిరి.

నిన్న ఉదయము గవర్నరుగారు మాజీసాహవాగారి నిన్ని, భరతపూరు మహారాజి గారినిన్ని క్రభుత్వమందిరమున సత్కరించిరి.

గవర్నరుగారు జూన్ 3 వ తేదీ కనివారమునాడు సార్వభౌముని జన్మతీక మగుటచే ఉదకమండలం క్రభుత్వమందిరమున రాజవిందు గావించెదరు.

వెయ్యి రూపాయల దొంగతనము

యూరోపియను యువకుడు డ్రైవరు వై. యె. జోన్సు వెయ్యిరూపాయల కరెన్సీ నోటు దొంగిలించినట్లుల నెకెంద రాబారు క్రభుత్వమువారు కేసుచేసిరి. రైల్వేల 1 కాను మేజస్ట్రేట్లు విచారణ చేయుచున్నారు. ఈ నోటు మన్మడ్లో కట్టరు భార్యాది. ఆమెకును జోన్సుకును స్నేహము. ఆమె జోన్సుతో రైలులో ప్రయాణము చేసెను. జోన్సువై. జాము రైలులో పనిచేయుచున్నాడు. స్నేహము ఒకడు సాక్షిమిచ్చుచు. నింకితుడు తనను, కట్టరు భార్య పెట్టెను తీసుక రమ్మ నెననియు నింకితుని నుండి నోటుతీసి చూపెననియు సాక్ష్యమిచ్చెను. పోలీసు సాక్ష్యముబట్టిమాడ నదిపూర్ణా బజారులో మార్చబడినట్లుల జరిగెను. కట్టరుభార్య జోన్సును 1250 రూపాయలకు ప్రానోటు వ్రాసియిచ్చెనని చెప్పి 200 రూపాయలు సిగరెట్లు వ్రాగుకు భర్తకి చెప్పెను. అంతే! ఆమెకేసును యెత్తివేయారతడు. ఆమె పోలీసువారలకు జోన్సు బాధించుచున్నట్లుల లేఖ వ్రాసితిని ఒప్పకొనినను. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

మైసూరు ఆర్థికమహాసభ.

ఈ నెల 11 వ తేదీని మైసూరులో జరుగబోవు ఆర్థిక మహాసభకు జూన్ 6 వ తేదీని అచ్చటనే జరుగబోవు ప్రతినిధిసభకును క్రితకాప్రతినిధుల క్రింది ఏర్పాటు చేయబడును. ప్రతికాప్రతినిధులకొరకు మాడరక హిందూమహాబల్లోలో రెండుగురులను దాని యావరణలో నొక గుడారమున ప్రత్యేకముగ నుంచబడును.

కాకతొరకు ఒక బంగారపు ప్రత్యేకముగ నుంచబడును. ప్రత్యేకాధ్యక్షి వీరినద్దనుండి తండ్రివార్ల నుండినమునకు మూడు పర్యాయములు అనగా 12, 8, 7 గంటలకు పంపుచుండును. అదియునుగాక దినమును ముండుగా నియ్యదగిన అచ్చుప్రతులను ప్రతినిధుల కిందించుచుండును. మైసూరు పబ్లిక్ ఆఫీసును భవంతులలో నొక ప్రెస్ కి యింపుచుండును. అది ప్రతినిధులకు ఫలావార గదిగా గూడ నుండును. వారికి, సభలు జరుపతగుడు వారోపవాదములను చక్కగా వ్రాసికొనుటకు వీలుగానుండు నట్లు దర్బారు మందిరములో కుర్చీలు అమర్చబడును. అచ్చట వంచిపెట్టబడు అచ్చుకాగితము లన్నియును పత్రికాప్రతినిధులకు కూడ నియ్యబడును. మిగిలినకొన్ని ప్రెస్ కిలో నుంచబడును. ఈ ఏర్పాట్లన్నియు ముండుగా స్పెషల్ డ్యూటీ అఫీసరుకు వ్రాసి నమృతిపొందిన ప్రతికాప్రతినిధులకే యనువర్తించును.

సర్దార్ భాజ్జిసింగు

పెన్నమల్లుచున్న యెత్తు అకిల్బెంటు కమిషనరు సర్దారు భాజ్జిసింగువై ఆయనపై కేసు విచారణ జరుగుచుండెను. ప్రెసగురు తప్పుసాక్ష్యమిచ్చినందులకై 1931 యుండియును పీఠజోడ్డుకొంద కేసుజేయుటకు అనుజ్ఞ గావలయునని నీటిమేజస్ట్రేటువద్ద ఆయన దరఖాస్తుచేసెను.

కలకత్తాన్యాయస్థాన వార్తలు

సెమింగుటను కాన్సుక్రంపెసి మ్యూనేజరు జే. యస్. హెగ్డర్ కంపెనీవారిని 1934 మాసాయలు మోసపుచ్చుట కేరివ్రెసిదెప్పి మేజస్ట్రేట్లు కొర్టువారు ఆయనకు ఒక సంతకము కలిపియు, 10,00 రూపాయలు జరిమానాను, అది యాయనన్నచో మరి ఆరునెలలు శిక్షయు విధించిరి.

మిద్నపూరు పోలీసువారు మిద్నపూరుబాంకరాజ్ కల్లలలో దోపిడులు చేయుబందిపోటు దొంగలగుంపులను బాదా దీసి 51 మంది అరెస్టుచేసిరి. అందు నాయకుడగు మేటపుత్తు గూడగలడు. నిందితులవిచారణ జరుగును.

రాజప్రతినిధిగారు రిండింగు సలీముద్దీయు నిమాజాజ భవనములో గొప్ప రాజవిందు గావించిరి. 8, 9 వ.దల మంది అతిథులు వచ్చిరి. పాటియాలా మహారాజులగారు వచ్చిరి. రైల్వేనెంటు గవర్నరుగారును కమాండరు యిన్ చీఫ్ గారును నిష్టాలోని ఉన్నతాధికారులును వచ్చిరి.

కాబూలు బాలికాపాఠశాల ప్రధమవార్షిక బహుమానోత్సవదినము, అమీరుగాలి తల్లియగు ఉల్ఖా మాజరుగారి అభ్యుత్థానికింద జరిగెను. విద్యార్థిణులు అందులకై ప్రత్యేకింపబడినవారు కొర్రాను నుండి గీతముల పాడిరి. భూగోళము, తేక్కలు, నూదికని మున్నగునవి ప్రదర్శించిరి. విద్యార్థులు మంత్రియే సంగత్సర పరీక్షనిచేదికమును జదివెను. పరీక్షలు 10 రోజులు పుగ్గాజెనుకనండి జరిగెనట. పాఠశాల ప్రిన్సిపాలుకును, విశేషంగమంత్రి భార్యకును పరీక్షముల నిమిత్తమే కార్యక్రమము ముగిసెను.

“వేశ్యాప్రబోధము”

నవలా నాటకముగాదు. వేశ్యాసంస్కార విషయమై మంచి బాకెట్లైన భరతజ్ఞునిచే వ్రాయబడినది. ప్రతివారికేతను ఉండలేగినది. వివరములకు పోతుకాలదు. కార్డు వ్రాయండి. ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే 17-వ తేది

బుధవారము

స్వరాజ్యము - ఖద్దరు

—:○::○:—

శ్రీ॥ యో యథా మాం ప్రపద్యంతే తాం సత్యైవ భజాన్యహం॥

మమ వర్తమానకర్తంతే మమస్యాః పార్థ సర్వశః॥

భారతస్వరాజ్యసాధనమును స్వభావోద్ధరణమును స్వరాజ్యస్థితికి మూలచిహ్నములని అన్ని పక్షములవారును నమ్ముచున్నారు. స్వస్వరూప నిర్ణయమును స్వస్వభావ నిర్ణయమును వ్యక్తులకు వలె జాతులకును స్వహస్తములందు గలదుగాని పరహస్తములందు లేదు. ఎవరి మోక్షమునకు వారే కర్తలు గాని పరులు కర్తలు గావాలరు. ఈ పరమార్థమును గుర్తెరుగని పండితులు రాజనీతిజ్ఞులు దేశసేవకులు రాజసేవకులు కేవలము కుక్షింభరులుగాకను దేశహితజీవన పరాయణులైనను ఆత్మవంచకులై స్వధర్మనిర్వహణమును జేయజాలకుండురు. లోకమునందు గాజకీయగురుత్వమును వహించుట సుకరము. ప్రపంచమునందు రాజకీయోపదేశకుల కెపుడును కొడువయుండదు. ఉయరులు ఓడ్డయరులు దేశ హితపరాయణులుగ బరిగణింపబడనపుడు రాజకీయోపదేశకుల విషయమును వ్యాఖ్యానముచేయుటయే యనవసరము. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు భారతీయాన్నత్యస్థితి కానందించుచు వలసరాజ్యములకు సహజ స్వత్వమును భిక్షాటనమును జేయ బోవుచున్నారు. ప్రజలకు ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము సంపూర్ణముగ బోయినదని యంగీకరించుచు ప్రజాదృష్టికిని ప్రభుత్వదృష్టికిని భేదము లేదని చెప్పుచున్నారు. కొల్లప్రజలస్థితిగతులకు బాధ్యత సధికార వర్గముమీదను నిలుపుచున్నారు. సర్వశంకరము నాయరుగారు రాజ్యాంగవిధానమునందలి లోపములను జూపుచు సాధనాంతరములను జూపజాలకున్నారు. నిస్సహాయస్థితి నంగీకరించుచు మోంటు ఫర్లు విధానమునె పూజించుచున్నారు. అధికార వర్గము ఉయరు ఓడ్డయరు నిర్బంధవిధానమును విశ్వసించుచు ప్రజాభిప్రాయములను సంపూర్ణముగ ప్రతిఘటించుచున్నది. అధికారవర్గ మవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానమే పరిపాలన జడస్వభావమును విశేషముచేయుచున్నది. గాంధీజీవిధానమును దండించుచును శాంతిసైనికులను శిక్షించియును ప్రజాహృదయములందు భయభ్రాంతులను గలుగజేసియును ప్రసిద్ధిని బడసిన వర్షనుగారు ప్రభుత్వప్రశంసలకు బాతులగుచున్నారు. విదేశ వస్త్రోబహిష్కారబోధనము, శాంతిసైన్య ప్రచారము, ఉపసంఘసమావేశములు శాస్త్రవిరుద్ధములై డండనార్హము లగుచున్నవి. పంజాబునందును సంయుక్తరాష్ట్రములందును సధికారులవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానము దుర్భరమగుచున్న విధమును ప్రచురింపబడుచున్న వార్తలు విస్పష్టము చేయుచున్నవి. దేశమునందు నిర్బంధవిధానము విచ్ఛలవిడిగ పాగుచున్నది. ఇరువదివేల దేశసేవకులు కారాగృహములందు నిర్బంధములకుబాలై కృశించుచుండగను శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమహిమను గొనియూడుచు వలసరాజ్య

ములందు స్వదేశమునందు తనకు లేని ప్రతిభ విదేశములందు గడింపగలుగుదుమని భ్రమపడుచున్నారు. ఇంటను గెలువనివారు రచ్చను గెలువజాలరు. మితవాదు లధికారపదవుల కుప్పొంగుచు నిర్బంధవిధానమునకు దోష్టడుచు ప్రజాబలము నరికట్టుచున్నారు. హిందూదేశమంతయును మంత్రీసభయును పరమోత్సాహముతో నిర్బంధవిధానమును బోషించుచున్న విధమును వారి ప్రసంగములు వ్యవహారములు విశేషముచేయుచున్నవి. ఈ విషమస్థితియందు ప్రజలు వాత నిస్సహాయస్థితిని గ్రహించి స్వధర్మనిర్వహణమునకు బూనుకొనుట ప్రజాజీవనమున కనవసరమని విశేషమగుచున్నది.

ప్రజలకర్తవ్యము

గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యసంపాదనము ప్రజల హస్తమునందు గలదని యనవరతము బోధించెను. ఆ బోధ యధికారులకును ప్రజలకును హృద్గతమయినది. ప్రజాశక్తి అధికారులకుదెలిసినది. ప్రజలయందు విజృంభించుచున్న శక్తిని నిర్మూలము చేయుట కధికారవర్గ మవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానము వారిభయోత్పాతమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. ఖద్దరు వస్త్రోధారణము రాజద్రోహముగ నెంచబడుచున్నపు కధికారహృదయమునందు గలిగిన భయభ్రాంతులకు వ్యాఖ్యాన మనవసరమగుచున్నది. అధికారనిర్బంధములు తాత్కాలికముగ విషాదమును గలిగించుచున్న ప్రజాహృదయమున దాత్మవిశ్వాసమును గలుగజేయుచున్న విధమును దేశపరిస్థితులు తెలుపుచున్నవి. దుర్భరమైన కారాగృహవాసభయము పోయినది. భోగాభిలాష పోయినది. సేవాభిలాష గలిగినది. స్త్రీలు పురుషులు, యువకులు వృద్ధులు, పండితులు పామరులు, సంపన్నులు సామాన్యులు, మాతృదేశమున కాత్మసమర్పణమును జేయుచున్నారు. పరిశుద్ధమైన ఖద్దరువస్త్రోధారణము స్వరాజ్యసేవకులకు చిహ్నముగ బరిణమించినది. ఖద్దరు వస్త్రోధారణము స్వరాజ్యమును గాంధీనామమును సంస్మరింపజేయుచున్నది. ఏమారుమూలకు బోయినను ఖద్దరు వస్త్రోధారులు రాజభటుల పరిశోధనలకును ప్రజల మన్ననలకును గాంధీజు ఘోషములకును బాతులగుచున్నారు. ఇంత స్వల్పకాలమునందు గాంధీమహాత్ముడు ప్రజాహృదయమునం దాత్మవిశ్వాసమును గలుగజేసి వారి స్వరాజ్యార్హతను వ్యక్తము చేసెను. అధికారులు విచ్ఛలవిడిగ నిర్బంధవిధానము నవలంబించుచున్నను ప్రజలు నిగ్రహపరాయణులై మహాత్మునియాజ్ఞను పాలించుచున్నారు. మహాత్ముని యాజ్ఞాపాలనమునందే స్వరాజ్యప్రాప్తి గలదని స్వల్పకాలానుభవము విశేషముచేసినది. ఈ యనుభవమునె ప్రజలు నిత్యానుభవమునకు దెచ్చినపుడు స్వరాజ్యము సులభముగ బ్రత్యక్షముగాగలదు. బార్దోలివిధానమును మహాత్మునియంత్యసందేశమును అసహాయోద్యమ విధానమునందలి ఖద్దరు ప్రచారమునందు భారతీయుల దృష్టిని నిలుపుచున్నది. జనసామాన్యమునందు స్వరాజ్యానుభవమును గలుగజేయుటకు ఖద్దరువంటి సాధనము వేరొకటి లేదని గత సంవత్సరానుభవము విశేషము చేసినది. ఆయనుభవమును సర్వత్ర వ్యాపింప చేయుటయే స్వరాజ్యకాములకర్తవ్యము. బాంబయందు గతవారాంతమునందు గూడిన వర్కింగు కమిటీయును స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు ఖద్దరు ప్రచారమును విరివిగ జేయుటకు నిర్ణయించినది. ఆనిర్ణయమే ప్రస్తుత పరిస్థితులం దాంధ్రుల కావరణయోగ్యముగ నున్నది.

ఆంధ్రదేశము-ఖద్దరు

శ్రీయుత ప్రకాశము పంతులుగారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకై చేయుచున్న ప్రయత్నము లాంధ్రలోకమునకు దెలిసియున్నది. రాజమహేంద్రవరము ఏలూరు కర్నూలు పురములందు ఖద్దరు సంఘములను స్థాపించుట కేర్పాటును జేసియుండిరి. కాని ఈ సంఘములు కార్యరూపమును వహించుటకు గొంతకాలము పట్టును. ఆంధ్రదేశమునందు ముఖ్యముగ దత్తమండలములందు వేలకొలది చేతి మగ్గములు పనిజేయుచున్నవి. ఆమగ్గములు సామాన్యముగ మిల్లు నూలునె వాడుచున్నవి. కొన్ని స్థలములందు జపాను నూలు ప్రముఖముగ నున్నది. ఉరవకొండయందు 4000 మగ్గములు పనిజేయుచున్నను చేతినూలును నేయు మగ్గములు తక్కువ గ నున్నవి. గూడూరు ప్యాలకుర్తి కొడుమూరు గ్రామములందు 10,000 మగ్గములు పనిజేయుచున్నను 70 మగ్గములు మాత్రమే చేతినూలును వాడుచున్నవి. ఆప్రాంతములందు మంచిపనివాండు గలరు. కూలి తక్కువగనున్నది. తగిన ఏర్పాటులు లేకను ఖద్దరు ప్రచారము మగ్గముల వ్యాపనము జరుగకున్నది. నాగలాపురమునందు జొన్నలగడ్డ పున్నయ్యగారి యాజమాన్యముక్రిందను జరుగుచున్న పనిసంతృప్తి కరముగ నున్నది. ఖద్దరునిర్మాణము విషయమైన నాయకులు వారికిగల భావములను మార్చుకొనుట యవసరము. కర్నూలుజిల్లా నేతగానిని కృష్ణాజిల్లాకు గాని మద్రాసు నకు గాని పిలిపించి మగ్గములను పెట్టుట యార్థికముగ గాని నైతికముగగాని ప్రయోజనకరము గాదు. నేతగాండ్రెప్పటి కప్పుడు స్వస్థలమునకు వారి దృష్టిని బ్రసరింపజేయుచుండురు. పరదేశవాసమన రములకు గారణంబగుచుండును. ఏప్రాంతపు నేతగాని క్వాప్రాంతమునందె పనిని గల్పించుట ఖద్దరు నిర్మాణమునకు మూలసాధనము. ఈయేర్పాటు గృహపరిశ్రమగ బరిణమించుచు నేతగాండ్రె యార్థిక నైతికస్థితులను వృద్ధిజేయుచు వారల కాత్మవిశ్వాసము గలుగజేయును. పెద్దసంఘము లీపని నెంతవరకు జేయగలవో కాలము తెలుపగలదు. ఏలూరు రాజమహేంద్రవరములందు స్థాపితములైన సంఘము లేమిపనిని జేసినదియును దెలియకున్నది. ప్రజలయందు ఖద్దరు యద్యమ మైనను ప్రత్యక్షముగ లేనపుడు స్వరాజ్యస్వరూపమే ప్రత్యక్షముగాకను ప్రజలయందు సంతోయభావము గలుగుచుండును. బాంబయందు గూడిన వర్కింగు కమిటీ 17 లక్షల రూప్యములను ఖద్దరు ప్రచారమునకు వినియోగించుటకు నిర్ణయించినది. ఈనిధినుండి ఆంధ్రదేశమున కేమిసహాయము గలుగునో తెలియకున్నది. విశాఖపట్టణమునందు 25 వ తేదిని గూడ నున్న కార్యనిర్వాహకసంఘమును ఖద్దరు ప్రచార విషయమును నిర్ణయింప నున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘము నియమించిన యుపసంఘము తన సూచనల నిదివరకే ప్రచురించినది. ప్రకాశము పంతులుగారు వారి సంచారానుభవమును కార్యనిర్వాహకసంఘసమక్షమునను విశేషముచేయ నున్నారు. ఖద్దరు నిర్మాణవిషయమై ఆంధ్రదేశమునందు భావములుగలవు. పరిస్థితు లనుకూలముగనున్నవి. కార్యశూరులు ధనము గావలయును. కార్యశూరులను ధన సాధనములను సమకూర్చ వలసిన భారము నాంధ్రరాష్ట్రీయసంఘము వహింప వలసియున్నది. దూదిధర మితి మీరి పెరిగినది. నూలును పడుకుటకు తరుణమువచ్చినది. నిరుపేదలు దూది లేకను రాటములను తిరిగి మూలపడవేయుట

సంభవము. నూలు లేకను మగములు జపాను నూలును వాడును. ఈ విషయమును మనము కాంగ్రెసుసంఘములకు భిక్షు ప్రచారమును జేయుటకు చేతిని పని గలము. ఏ రీతిని ప్రజలు దేశమాత నారాధించుదురో వారల కారూపమున నే ప్రత్యక్షమగుచుండును. ఉద్యోగములను గోరు వారల కుద్యోగములే కలుగుచుండును. స్వరాజ్య కాములకు స్వరాజ్యము గలుగును. సంపూర్ణముగ నాత్మ సమర్పణమును జేసిన గాంధీ మహాత్మున కాయన జెయిలు సందు నును సబర్బలే సత్కారహితమునం దున్నను స్వరాజ్యము ననుభవించుచుండును. గాంధీ మహాత్ముని యాదేశమును పాలించుచు నాంధ్రలోకము తన శక్తిసామర్థ్యములను భిక్షు ప్రచారమునకు వినియోగించి దేశ సేవకుల బంధన మోచనమును మాత్రదేశ బంధనమోక్షమును జేసి ధన్యవాదము లకు శాత్రువును సమ్మించుచున్నాము.

రుష్యా వ్యవహారము :

మరియొకసమావేశము

జినోవాసమావేశము రుష్యా వ్యవహారమును పరిష్కరించుటకు జేసిన ప్రయత్నములు సఫలము గాంచలేదు. మిత్రమండలి విజ్ఞాపనమునకు రుష్యా ప్రత్యుత్తర మొసగినసంగతి చదువరులకు తెలియును. తుదకు రుష్యా వ్యవహారనిర్ణయము నిమిత్తము, మిత్రమండలివారి క ఏర్పాటును సూచించిరి. రెండు విచారణసంఘము లేర్పడును. మొదటి సంఘము హేగునగరమునందు జూను పదియవ తేదిన గూడును. ఈ సమావేశమునకు రుష్యా హాజరుగలకు ఏలుతేదు. ఇర్రానీ, ఈ సమావేశమున కాహ్వానింపరు. రెండవసంఘము హేగునందే జూను 26 వ తేదిన గూడును. ఈ సమావేశమునకు మాత్రము రుష్యా రానచ్చును. రెండవసమావేశములందును యూరపుఖండములు గూడెదరట. కాని, రుష్యా వ్యవహారమునుగూర్చి చర్చించెడి మొదటిసభకు రుష్యాను రానీయనిచో, వ్యవహార మెటుల పరిష్కార మగునని ఎంచినో తెలియదు. నిర్ణయమంతయు జరిగినపిమ్మట రెండవ సమావేశమునకు రానిచ్చినమాత్రము ప్రయోజనమేమియో తెలియకున్నది. ఈ ఏర్పాటు బహుశా, ఫ్రాన్సు బెల్జియములను సంత్కృష్టిపరుచుటకు జేసియుండవచ్చును. ఇక ఇతరదేశములలో బాటు జర్మనీని సభకు రానీయక బోవుచో లాభమేముండునో తెలియదు. ఇర్రానీ రుష్యాల కలయిక ప్రత్యేకముగ జరుగకుండ, యూరపుఖండమంతయు నొక్కత్రోవ నడువవలయునని మిత్రమండలివారి రాశించునెడల, రుష్యా వ్యవహారమును చర్చించునపుడు ఇర్రానీని ఆహ్వానింపకుండుటచే, వ్యవహారము కొనసాగునా? ఫ్రాన్సునకు మిత్రమండలివారు మాత్రము కలసియున్న బాలు. ఇర్రానీయు, ఇర్రానీలో బాలు రుష్యయు బైకిలేవకుండనున్న బాలు. లాయనుజూర్జిగారికి, అన్ని దేశములమధ్య సఖ్యము గుదురుట కిష్టమయినను ఫ్రాన్సుతో విడిపోవుట కిష్టముండదు. అందుచే రుష్యావిషయమై ఆకునకందని, పోకనునందని ఏర్పాటును కావించవలసివచ్చెను. రెండువిధములగు కమిషనులేర్పడి విచారణసలుపుటకు రుష్యా జేశము ఇష్టపడలేదు. అమెరికావారిని హేగుసమావేశమునందు పాల్గొనుటకు మిత్రమండలివారు పిలిచియుండిరి. కాని, అమెరికా ప్రభుత్వమువారు పాల్గొన నిరాకరించిరి. ఇందునుబట్టి గ్రహింపదగిన విషయ మేమి? జినోవా సమావేశోద్దేశము సఫలము గానటుల విడితమయినది.

రుష్యావ్యవహారమును పరిష్కరించుటకై ఏర్పడిన జినోవా సమావేశము, దీనిని పరిష్కరించుకుండనే ముగియుచున్నది. ఈవ్యవహారమును మరియొక సమావేశమునకు నెట్టివైచినది. వాగ్వివాదములకును, సిద్ధాంత రాధాంతములకును కొడువ లేదు. ఉపన్యాసములకును, తీర్మానములకును, అవకాశ మొత్తయేని గలిగెను. తుదకు ఎవరిదారిని వారు బోవుచున్నారు. ఇన్ని ఏర్పాటులుజేసినను రుష్యాకును జర్మనీకిని ప్రత్యేకసంధి జరుగకుండ అట్లు గలుగలేదు. ఇట్టి ప్రత్యేకసంధివలన, యూరపున కెంతయేని యుద్ధవదము గలదు. రుష్యాజర్మనీల కలయికచే, ఫ్రాన్సు బెల్జియములకు అపాయ మెదురుగ నుండును. స్వరక్షణార్థము ఫ్రాన్సు బెల్జియములు ఎప్పుడును యుద్ధసన్నద్ధములై యుండవలసివచ్చును. ఈ రీతిన యూరపుఖండమునందు రెండు శిబిరములు స్థాపితములై యుండగ ప్రపంచశాంతి ఎటుల సురక్షితమగును? సంధిసమావేశముజరిగెను. పిమ్మట నానారాష్ట్రసంఘము గూడెను. రెంటివలనను ప్రయోజనము లేకబోగ వాషింగటను సమావేశము గూడెను. ఇది జరిగి ఎంతకాలమో గాకముందే జినోవాసమావేశము గూడెను. ఇట్టి సమావేశములు మిక్కుట మగుచున్నవి. కాని ప్రయోజనము గలుగకున్నది. రుష్యా యొకవేళ యంగ్లీకరించినను, మరియొక సమావేశమును హేగునందు గూర్చుటచే లాభముండునా? జినోవా సమావేశమునకున్న నిది ఎక్కువ ఫలదాయకమగునా? జినోవా సమావేశ చర్యల గాంచిన, యూరపియను ప్రముఖుల హృదయము మార్పు చెందినటుల గాన్పింపదు. భౌత్యభావము వ్యాపించినటులగనుపింపదు. ప్రాత యనుమానములును మనఃస్పర్థలును తొలగలేదు. యూరపుఖండపు లాభముకొరకు స్వలాభమును త్యజించెడి అత్యురము వెలువడలేదు. ఇంపీరియలిజము వాసనలు తొలగిపోవలేదు. హృదయసంయోగము గుదురనిది, జాతులమధ్య సఖ్యము బలపడదు. యూరపియనులు తమలోలాము సఖ్యము గుదుర్చుకొననిది, ప్రపంచపునర్నిర్మాణమునకు తోడ్పడుదు రనుట భ్రమ. యూరపునకు విజప్రబోధము గలుగుటకు వేరొకసాధన గలదు. ఆసాధన పక్వమగుచున్నది. త్వరలో నది ప్రపంచమునంతను యావరింపక మానదు. ప్రేమాప్రవాహము, భరతవర్షమునుండి ప్రపంచమందంతటను ప్రవహింపగల తరుణము త్వరలో నాసన్నమగును. అందుకొరకు పాశ్చాత్య విజ్ఞాను లెదురుచూచుచున్నారు.

మద్రాసు స్టాంపులకు సవరణచట్టము:

1922 సంవత్సరమున రాష్ట్రీయకాన సభయం దామోదంబు జడిన చెన్నపురి స్టాంపులకు సవరణచట్టము గవర్నరు శెనరలు గారి ఆంగీకారము తదనీచి. చట్టము వివరములు ఏప్రిల్ 25 వ తేదిన ప్రకటించబడిన ఫోర్టునెంటు బార్న్ గెజెటునందు ప్రకటింపబడినవి. ఏప్రిల్ 26 వ తేదీ నుండి రిజిస్టరు చేయబడిన జాబ్ములుల కన్నిటికిని ఈ చట్టము అనువర్తించును. ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనుండి 25 వ తేదీలోగ రిజిస్టరు చేయబడిన దాకుమెంటులకు వెనకటి చట్టము అనువర్తించి తక్షణ భారీ వసూలు చేయబడెను. కావున పార్టీలు తమ దాకుమెంటులను తమజిల్లా కలెక్టరువద్దకు తీసికొనిపోయి సవరణ చట్టమునందు నిర్ణయింపబడిన ఛార్జీ తప్పిలును చెల్లించుచు ఎంబాక్సు చేయించుకొనవలెను. ఇట్లు 1 సంవత్సరములోగా ఎంబాక్సు చేయించుకొన వారిపై పెంబాల్లి విధింపబడదు. అట్లు గావించినవాడు పెంబాల్లి చెల్లింపవలసియుండును. పార్టీలకు సాధారణముగ రిజిస్ట్రేషన్ అఫీసర్ల నోటీసు పంపెదరు. నోటీసు అందలేదని గాని, చట్టము సవరింపబడిన విషయము తెలియలేదనిగాని సమాఖ్య ఇచ్చుట ఎంతమాత్రము అంగీకరింపబడదు. వారివద్ద నుండి పెంబాల్లి తప్పిలును. కలెక్టరు దాకుమెంటులయందు ఎంబాక్సుచేసి ఆ విషయమును రిజిస్ట్రేషన్ అఫీసరులకు తెలియపరచెదరు. ఈ విషయమై రెవిన్యూ డివిజను కలెక్టర్లకు అవసరమగు ఉత్తర్వు లాసంగదత అని ప్రభుత్వపు ట్రైరు వాకటి ప్రకటింపబడినది.

స్థానికవార్తలు

శ్రీ మునిసిపలు సభ్యురాలు:— ఒకవారము దినములక్రిందట మద్రాసు కార్పొరేషన్ సభవారు తమసభలో శ్రీని సభ్యురాలుగా శేర్లవత్తులపినిదిగా ప్రభుత్వమువారిని కోడను నొక తీర్మానము గావించిరి. స్థానికప్రభుత్వ మంత్రి గారు హాజరై యిట్లు దేవదాసుగారి పత్ని యగు యం. డి. వేదవాన్ సతీమణిగారిని యా సభ్యత్వపతనికి నియమించినట్లు తెలియచున్నది.

వేపేరి చెంగల్వరాయనాయకర్ ధర్మరాయ ర్వే ద వైద్యశాల:— కథచిన ఏప్రిల్ 26 లో నీ వైద్య శాల యందు వైద్యసహాయము పొందిన వారిసంఖ్య 9501. వీరిలో 354 రు యూరెషియనులు, 1545 రు హైందవత్వైస్థులు, 289 రు మహమ్మదీయులుగలరు. సమీప దినమున 316 మ చొప్పున సహాయమును పొందిరి. ఈవెల 23 వ తేదిన అన్ని దినములకంటె అధికసంఖ్య 890 రు సహాయమును పొందిరి. డిగ్రీకర్మగి సమీప దినమున 0-0-5 లు స్త్రీమండలశాలలకు భర్త్య అయినది. ఈవెలలో క్రొత్త వైద్యసహాయము పొందినవారి సంఖ్య 3466.

దొంగనోట్లు:— మద్రాసు పోలీసు అన్వేషణశాఖ వారు బాల్లి విక్టరీలచే నచ్చేర్పరిచి ఇచ్చటకు యావత్త కత్తులమ్మచేచ్చిన కాబూలీలవారా పంపబడిన ట్టుమూనించి నీరెండు వేల రూపాయల నోట్లు పట్టుకొనిరి. ఇన్స్పెక్టర్ బజెజాన్ ఆఫ్ ఫిస్తాన్ అమీరుగారి తరపుననిగి నమూనించి అబ్దుల్లాఖానుగారిని బార్లెన్ మేజిస్ట్రేటు ముందర కేసు పెట్టిరి. అయినవద్ద నీ దొంగ నోట్లలో నొకటి దొకకెను. మహల్ అమీన్ గుమాస్తా కామోదర చెట్టి యీ దొంగనోట్లలో నొకవారిని తీసికొని కథచిన వెల 19 వ తేదిన వైకముకొరకు కరెన్సీ అఫీసుకు వెళ్లెను. అచ్చట వారు తీసికొని దొంగనోట్లుగా నెరిగి పోలీసున కీని నొప్పగించిరి. కామోదర చెట్టి తాను కానిని, వానియందాడి వరకుడు కాలీ అబ్దుల్ హమీదుగూస్త్ర ఆహ్వానమున మొదలవద్దనుచి తీసికొనెట్లు చెప్పెను. మద్రాసు అబ్దుల్ హమీదుకు వైకముకొర కీనోట్లు నిచ్చెను. కాని ఆయన దానిని తీసికొనక మార్పుకొరకు దానిని చెప్పి పట్టణమునకు పంపెను. పోలీసునా రీవరకే ఒక దొంగనోట్లును ఒక కాబూలీపద్ద పట్టుకొనిరి. కాని తగినంత సాక్ష్యము లేనందున చర్య తీసికొనలేదు.

ఫోర్టునెంటుబార్న్ గెజెటు:— ఈసంవత్సరం జూలై వెల 1 వ తేదీ నుండి ఫోర్టునెంటుబార్న్ గెజెటునకు యీ క్రింది విభజన చందానూలు చేయబడును.

- (1) గెజెటు అనుబంధములతో సహా మాసములకు రూ 6-8-0 పోస్టాఫీసు రూ 1-8-0 ఇంకాదారులకు అనుబంధములు, ఆర్డరు, బిల్లులు ఒక తేదీవారమునకే సప్లయ చేయబడును.
  - (2) అనుబంధములు మాత్రము మాస మాసములకు చందా రూ 4-12-0. పోస్టాఫీసు రూ 1-0-0.
  - (3) వెనకటి భాగము అందునకు సంబంధించిన అనుబంధములకు మాసమాసముల చందా రూ 2-8-0. పోస్టాఫీసు రూ 1-0-0.
  - (4) 1 ఎ భాగము అందునకు సంబంధించిన అనుబంధములు మాస మాసముల చందా రూ 1-0-0. పోస్టాఫీసు 0-8-0.
  - (5) 1 బి భాగము అందునకు సంబంధించిన అనుబంధములు మాస మాసముల చందా రూ 2-8-0. పోస్టాఫీసు 1-0-0.
  - (6) రెండవభాగము అందునకు సంబంధించిన అనుబంధములు చందా రూ 2-8-0 పోస్టాఫీసు రూ 1-0-0
  - (7) మూడవ భాగము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి బిల్లులుచట్టములు, వాటికి సంబంధించిన అనుబంధములతో చందా మాసమాసములకు రూ 0-8-0. పోస్టాఫీసు 0-4-0.
  - (8) నాలుగవ భాగము చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారి బిల్లులు చట్టములు వాటికి సంబంధించిన అనుబంధములు మాసమాసముల చందా రూ 1-0-0. పోస్టాఫీసు రూ 0-4-0.
- మాసమాసములకు తక్కువగ చందా పుచ్చుకోవడము (ప్రచురణసంఘము).

విదేశ వార్తలు

జెనోవా సమావేశము

మిత్రమండలి సూచనలు

రష్యనులు నిరాకరించుట

జెనోవా, మే 15:—రష్యన్ల సమావేశమును విచారించుట కేర్పరచబడిన సంఘమునుగూర్చి మిత్రమండలివారు గావించిన సూచనలను రష్యను లంగీకరింపజాలరని రష్యన్ ప్రతినిధులు మొదటగాకీ తెలియజేసిరి తెలియుచున్నది. ఈ సమావేశము ప్రారంభమున రష్యను లొక నోటును మిత్రమండలివారికింపిరి. ఇందు ప్రత్యేక సంఘములను నియమించు సూచనలను రష్యను లంగీకరింప జాలరని అందు తెలియజేయుచున్నది. రష్యనులు మిత్రమండలి వారి సూచనలను సహజము జేసికొనిరనియు పరిస్థితులను వారికి విశద మొనర్చినయెడల వారి పక్షమున నెడలనియు బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు తెప్పిరి.

రెండు విచారణసంఘములు లేర్పరుచుట

లండను, మే 15:— మిత్రమండలివారు రష్యన్ల యెడల నవలంబించిన విధానమును నిర్ణయించుటగాను విజ్ఞాపన రాష్ట్రముల ప్రతినిధుల సంఘము హేగు పట్టణమున జూన్ 15 వ తేదీన సమావేశ మగుననియు ఈ సంఘమునందు రష్యను లకు ప్రాతినిధ్య ముండదనియు రాజకీయ సంఘము వారియెదుట మిత్రమండలివారు సూచించిరి. జూన్ 26 వ తేదీన హేగు పట్టణమున సమావేశమగు రెండవ సంఘమునందు పాల్గొనునది లేనిది ఆయా రాష్ట్రములు ప్రభుత్వ సమావేశమును నిర్ణయించు కొనెదరు. ఈ రెండవ సంఘమునందు రష్యనులకు ప్రాతినిధ్యముండును. ఈ సూచనలను రాజకీయ సంఘమువారు విచారించుచున్నారు. జర్మనీ తప్ప మిగిలిన విజ్ఞాపన రాష్ట్రములన్నియు ప్రభుత్వ సంఘమునందు పాల్గొన వాచ్ఛనింపబడును.

అమెరికా వారాహాసమును నిరాకరించుట

లండను, మే 15:— హేగునందు జరుగు సమావేశము అందు అమెరికావారు పాల్గొన నిరాకరించిన ప్రకటించబడినది.

హేగు సభలు

లాయడు జాతి గారు

జెనోవా, మే 15:—లాయడు జాతి గారి నొక ప్రతినిధి ప్రతినిధి ద్వారాగా తాము హేగు సభకు హాజరు కాజాలనని యాయన తెలిపెను. హేగు సభ జెనోవా సమావేశమువలననే యుండుననియు అది మరియొక రూపము మాత్రమే జనియు వాదించుచున్నది. కాని హేగునందు రష్యన్ల సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు మార్గములు మాత్రమే అన్వేషింపబడును. జూన్ 26 వ తేదీన జరుగు సమావేశమునందు రష్యను సంపూర్ణ సరిసమావేశాతో ఇతర రాష్ట్రముల వారితో చర్చించును. కాని రష్యను లందు పాల్గొననిరాకరించిన యెడల మనమిక జేయునదిలేదు. రష్యన్ల తప్ప మిగిలిన యన్ని రాష్ట్రముల వాకును తాత్కాలిక సంఘి కొప్పుకొనిరి. రష్యన్ల సమాధానము కుదిరయెడల నిదియే కావ్యత సంఘిగ జూరును. అని లాయడు గారు తెలిపిరి.

మిత్రమండలి మొర్రోరాండము

ఉత్తరసంఘము వారామోదించుట

లండను మే 15:—జెనోవా: మిత్రమండలివారితో సూచించబడిన మొర్రోరాండమును రాజకీయ సంఘము వారామోదించిరి. ఈ మొర్రోరాండము రష్యనుల కంబడును. రష్యనులు తాత్కాలిక సంఘి కాలమున విశేషములందు ప్రచారమును మానివేయవలె ననియు మొదటగు విషయము లిందుగలవు. మిత్రమండలివారి సూచనలతో, హేగునందలి మొదటి సంఘము, రెండు రష్యనులకు ప్రాతినిధ్యమియ్యవలెననియు, తాత్కాలిక సంఘి కాలమున రష్యనులు ప్రత్యేకముగానితర రాష్ట్రములతో ఒడంబడిక ను గావించుకొనరాదని నిశ్చయించుట మొదలగువరకులకు రష్యను ప్రతినిధుల అనుమతిని తెలుపుచు ఉచితముగాను ప్రతికలలో కొక జాబును ప్రకటించినయెడల, రష్యనులకు మొదటకయే ప్రతికలలో ప్రకటించుట యధికమనియు వాదించుట తమ యసర్పించి తెలిపిరి. చివరనగారి జాబు వరకు వారిని యెదుర్చుట

కు ద్వేషించబడినది వాదించుట తెలిపిరి. జాబును గావించుట బ్రతియును తెలుపుటకు గూడ నది యద్వేషించబడినది తెలిపిరి. రాజకీయ సంఘమువారి సూచనలను రష్యను లంగీకరించిన యెడల వా సూచనల నంగీకరింపవలసినదని దాముగూడ దను ప్రభుత్వములవారికి శిఫార్సు జేసినదని వాదించుట గూడ తెలిపిరి.

పర్షియా పరిస్థితులు

ప్రధానమంత్రి రాజీనామా

టెహరాను మే 15:— ప్రధానమంత్రి రాజీనామాకు దెలిపిన కారణములను అందుకు సంబంధించిన ఇతర విషయములను పార్లమెంటువారి అభిప్రాయములను తెలుపవలయునని పాసాగారు మజ్లీసు (పార్లమెంటు) అధ్యక్షునకు వ్రాసెను.

పాసాగారు ప్రధానమంత్రి రాజీనామాకు విచారమును తెలుపుచు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి, కాని ఇంకను రాజీనామా నంగీకరించినది అంగీకరించినది తెలుపలేదు. మజ్లీసునుండి ప్రత్యుత్తరమువచ్చువరకు ఈ విషయమై యెట్టి తీర్పును పాసాగారు తెలియజేయరు. ఈలోపుగా యధాంగములకిని ప్రధానమంత్రికిని కలిగిన అభిప్రాయ భేదములను నొంగింక యత్నించుట అందు ప్రభుత్వమువారికి బోల్చుడుటగాను 12 మంది సభ్యుల సంఘ మొకటి యున్నది నున్నది. యధాంగముల కొన్ని వార్తా ప్రతికల నణగక్రొక్కవలెనని ప్రధానమంత్రిని ప్రోత్సహించగా వాత దందుల కంగీకరింపలేదు.

ఈలోపుగా కాంతిని కాపాడుమండవలెనని పాసాగారు యధాంగములకి తెలిపినది.

రాజకీయ పరిస్థితులు చిక్కులలోనుండునని గాన బోల్చి విక్రమమంత్రియగు బోర్జెస్సుగారు ఇంక కొంత కాలము టెహరానునందుండును. ముమ్మారుట్సాగారు మాస్కోకు ప్రయాణ మయి జనిరి.

భారత వ్యవహారములు

మంగదేశ శాసనసభ

మంగదేశ శాసనసభాధ్యక్షుడగు షర్, హమ్మల్ హాకా గారు ఆహ్వానితము చే బాధ్యతనుండి గాన విక్రాంతి తప్పిపోయినట్లు తెలుసు. వీరిస్థానమును హెచ్. ఇ. ఎ. కాటాన గారు నియమింపబడిరి.

ఆయుధము లంపబడుట

జెనోవా ఏప్రిల్ 23:— నిర్బంధిత రాష్ట్ర సమావేశమువారు 100000 రైఫిల్లు, 100000000 పశ్చాతములకు సరిపోవు మందిగుండు సామానులను భారతదేశమున కంపిరిని తెలియుచున్నది.

ఈ విషయమును గురించి తమకెట్టి ఆచూకీయందెలియదని కలకత్తా ప్రాంతీకుల వారు ప్రకటించిరి.

నానారాష్ట్ర సభ

జెనోవా మే 15:— అంతర్జాతీయ సమావేశమున నెల కొలుపుటను గూర్చి విచారించి సూచనలను గావించుటకు నానారాష్ట్ర సమితివారు పదిమంది సభ్యులను ఒక సంఘముగ నియమించిరి. షర్, గిల్బర్టు (ప్రె: ఇంగ్లండు) బెకోసను (వాల్స్) జూడము కూరి (ప్రాన్సు) ఎన్ డెస్ (జర్మనీ) బెన్జీ (కలకత్తా) గార్లిందుగలరు.

రష్యాకరవు

లండను మే 15:— రష్యన్లందు కఠవు ముగిసినదని మాస్కో నుండి ప్రకటించబడినవార్త నిజమై యుండనేరదని లండనునందలి సోవియట్లు అధికారులు తెలుపుచున్నారు. అంగ్ల అమెరికన్ దేశముల సహాయము అత్యవశ్యకమనియు లక్షల కొలది ప్రజలకు సరిగ్గా వాసారము దొరకుటలేదనియు ఏప్రిల్ 15 వ తేదీకి రష్యన్లందు కఠవు అత్యధికమాయెనని వీరు ప్రకటించుచున్నారు.

యువరాజు వర్తమానము

మనిల్లా మే 15:— యువరాజు జాగారు మంగళాంగన మధ్యాహ్నము మనిల్లా దీవియందు దిగెను. కంటిమీద దగిలిన వ్యాధి నయమగుచుండెను. సాయంత్రము పోలో ఆటలకు జని ఆటలను గాంచి, క్రామి 9 గంటలకు తిరిగి రిసానానాక గెల్సె. లాహోరునకు ప్రయాణమైరి. వీరచ్చుటకు 17 వ తేదీన జేరుతురు.

అయిర్లండు పరిస్థితులు

కార్మికు లసంత్కపు లగుట

లండను మే 15:— దక్షిణ అయిర్లండులో జీతములు తగ్గించుటవలన కార్మికు లసంత్కపై పోరాంబిరి. వీరు కొన్ని ఫ్యాక్టరీలను, పాబుల యాదజేయు యంత్రకాలను, కొన్ని పట్టణములను పట్టుకొని ఎగ్రజెండాను ఎగురవేయుచుండిరి.

మన్యుర కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఫ్యాక్టరీలను దామే నడవెనమని ప్రకటించిరి.

ఆసియా మైనరునందలి గ్రీకులు

తురుష్కులచే చంపబడిన వందలి

లండను మే 15:— కాశ్మీర ప్రభుత్వము ప్రకృతి తరముల సందర్భమున చాంబల్లెను గాల్చు తెలిపిరి:— ఆసియా మైనరునందు అంగోరా తురుష్కులు 10 వేల గ్రీకులను చాల్చి గావించిరి తెలియుచున్నది. ఇట్టి వధంకుల యాధార్యమును విచారించుట ప్రభుత్వమువారు విశువజాలరు. వీరి రక్షణ భారమును వాము కహించెదమని సంధివరకులందు బ్రిటిష్ వారు వాగ్దానమొనర్చిరి.

ఈ విషయమును విచారించుటకు తోడ్పడి విచారణకు గాను ఒక్కొక్క అధికారి కంపకలెనని కత్తను ప్రభుత్వ పరాసు, అమెరికా, ఇటలీ ప్రభుత్వములను గోరుచుండును. వీరికి అంగోరా ప్రభుత్వమువారు సహమతి నొసగనియెడల మిత్రమండలి వారిదిదరకు నూచించిన వరకులను తిరిగి ఆలోచించి మార్పు లొనర్చవలసియందును.

కాన్స్టాంటి నోపిలు నందలి బ్రిటిష్ ప్రాకారమునకు నుండి వచ్చిన లెంతి వార్తల చాంబల్లెను గారు తెలిపిరి. అమెరికన్ సమితి ప్రాచ్య సహాయక సంఘాధ్యక్షుడగు డాక్టర్ వర్మ గారి తో వాసు సంప్రతించి తిని నియమిత్తము మీద వాత దీ వధంకులను రూఢిచేసెననియు ప్రాకారమున తెలిపెను. సంధి యొడంబడిక కుదుగుక పూర్వమే అల్పసంఖ్యాకులను వధించుకొనుటకు తురుష్కులు ప్రయత్నించుచు న్నారు. అందులకు గాను ఆసియా మైనరులోని గ్రీకులను ఆమె నియాయము మొదట తేర్చెదరు. అచ్చటనుండి బోకోల్, నివా సాలవ్యారా నె నేరియాకు వారిని తీసికొనివెల్లిరి. అచ్చటనుండి వారు తిరిగి భారీ పుట్టున కంబుండిరి. ఈ విధముగా ప్రవాసమున కంపబడినవారిలో 2/3 వంతులు స్త్రీలు ను పిల్లలు ను గలరు. వీరిని సామాన్యముగా పర్యవేక్షించుటలో నిశిక్రందెదరు. ఈ ప్రయాణమునందు ఆకలిచే చాలమంది మరణించిరి. భారీ పుట్టుతోడమీద దాదాపు ఇట్టి కవములు 1500 గాన్నించెను. దీనికి తూర్పు భాగమున 2000 గాన్నించెను. మార్గ మధ్యమందు తల్లితండ్రుల గోల్పోయిన పిల్లలకు అమెరికన్ సహాయ సంఘమువారిని కరణ మియ్యనియలేదు. ఆసియా మైనరు నందలి కరణములందు గూడ నిట్లే సాగింపబడు చుండెను. బ్రిటిషంకునందు గల 15 వత్సరములకు వాటిక గ్రీకుల సంవరను నిట్లే కంటిచేయుచున్నారు. మిత్రమండలి వారి విషయముల నుగించి తురుష్కులకు చాలపశ్చాతములు హెచ్చరించిరి. కాని అవియన్నియు నిష్ఫలములయెను.

గతకనివారమునాడు విశాంక కాఖవారు కాన్స్టాంటి నోపిలునందలి ప్రాకారమునకు పంపిన యుత్తరవులను గూడ చాంబల్లెను గారు చదివిరి.

ఇట్టి విషయములు జరుగనేలేదనియు, స్వల్పముగ వీరి నను గ్రీకులు తిరుగుడుటచే నల్లు చేయుచున్నదియు అంగోరా ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచుండిరి. గాన మిత్రమండలి అధికారులకు అనుమతిని నిరాకరింపరు నిరాకరించినయెడల సంధి ప్రయత్నములు సఫలములగుట దుస్సాధ్యము. యూరపు రాష్ట్రముల వారు తగుపూచీలను పుచ్చుకొనకుండ నల్పసంఖ్యాకులకు క్రైస్తవులను తురుష్కులకే మొనర్చుట అసంభవమని చాంబల్లెను గారు నుడివిరి.

పైల్వీయా సమస్య

అప్పుడ పైల్వీయా సమస్యను పరిష్కరించు కొనుదు జర్మనులొప్పు ప్రతినిధులు సంధి ప్రతినిధులచే సంతకమునాస్పరి ఈ కార్యము నానారాష్ట్ర సమితివారివిషయమును చూచుచున్నది.

అధ్యులమగు లాంరెరు

సోమితి వత్సరములనుండి ప్రముఖుల చితులకు లుని తెరలులను పరచారముతో వేడితేని దీపమును కనుగొన గలిగినది అమెరికాలోని ప్రిన్సుటను విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రాఫెసరు గు న్యూటన్ హార్వే గారు ప్రకటించిరి. ఈ శరీరు సఫలమైన యెడల కార్యకర్తలకు తెలుగునందు కాంతిని నిర్బంధమప్పునది రసాయన శాస్త్రము లెంచుచున్నారు.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణసభ

నిన్న సాయంత్రము కప్పును భవనములో ఎస్. పి. క్యాంగరాయచెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద కార్పొరేషను సాధారణ సభ జరిగెను. చాటమంది కాన్సిలరులు ఆ సభకు వచ్చియుండిరి. అధ్యక్షులు చేసిన ప్రశ్నలకు టి. యస్. రామస్వామి అయ్యరు, యస్. వెంకటాచలం చెట్టి, డాక్టరు వి. కామకామ శుకారలు ఉత్తరువుల చెప్పిరి.

గవరెంతు డి. జి. యం. లీకుగాక స్థానే ఓ. తనికాచలం చెట్టిగారు, జిల్లా యెమ్మకేవలం కాన్సిలరులో కార్పొరేషను కమిషనరు నెన్నుకొనబడిరి.

పీఠక ప్రాంగింగు: మిటి సలహాను విచారణకు తీయఁదగు ముఖ్యశాస్త్రములు

ముఖ్యశాస్త్రములు కార్పొరేషను కమిషనరు నియోగితులగునూర్చి యీ క్రిందివిధమున తీర్మానింపబడెను.

1. ఇప్పడున్న కమిషనరుల హోదా, రెండు సంవత్సరముల వరకు 500 రూపాయల ముఖ్య శాస్త్రములు, రాయితీ వ్యవస్థలను రాళ్లు ముక్కలు చేయుటకును నియోగింపవచ్చు ననియు వాలకు 100 చతురపు అడుగులకు 3-12-0 కూలి యిచ్చుటకును యిందులకు మీసంకాతం లేక స్వేచ్ఛను కెదురుగనున్న కంట్రీ స్ట్రెయిటరీ మూడు కొండలను కవులు తీసికొనటకును తీర్మానింపబడెను.

స్వామిలీ యనస్వేక్షకు జీతము

స్వామిలీ యనస్వేక్షకు కే. డి. రామయ్యగారికి 120 రూపాయల జీతమును నెలకు 80 రూపాయల అల్లవెన్నును ఇయ్యవలెనని ప్రాంగింగు కమిటి (ఆర్గనైజింగు) సలహానిచ్చెను. ఆర్థిక శాఖవారు జీతముమాత్రము చాలవలెనని.

డాక్టరు పిలేకనుగారు ఆర్థిక శాఖవారి సలహాను ఖండించుచు అయినకు అల్లవెన్నుగూడ 80 రూపాయల లీకువలసినదని చెప్పెను. దీనిని భక్తవర్ధనుల వాయుదుగారు ఆమోదించి కొంత చర్చ యైనపిమ్మట అల్లవెన్ను నిపుట కంగీకరింపబడెను. అంధులకు బడి

పలంకోడ అంధుల పాఠశాల (ప్రిన్సిపాలు, భవన నిర్మాణమునకు విశాళమున కొరగా, ఇచ్చుటకు పిలువబడిన సభ్యులు తమ విచారణను చెప్పిరి.

వైవం తెన

పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసుకోడ్డు వద్ద వైవం తెనకు ఇక నేమియును దెచ్చనిచ్చుటలేదని తీర్మానించెను.

కెవల్యను చేసినలో కందుతీయుటను గూర్చిన విషయము పీఠక చర్చకు వచ్చెను. ఓ. తనికాచలం చెట్టిగారు యిప్పుడా విషయము చర్చకు వద్దనిరి. మదనగోపాలవాయుదుగారు అది ముఖ్యముగ విపుడు చర్చింపవలసిన విషయమనిరి. పీఠక చర్చ జరిగెను. డిపార్టుమెంటులు యేకైస్సిచే వండు తీయింపవలె ననియు అందులకు 4500 రూపాయలు ఖర్చుగుననియు అనువాదముబడెను.

అంతట నిన్నటికి సభ ముగిసెను. మరల వచ్చేయంగ వారము సభగూడును.

హైన్సిపోలకుగారు పూనాకు వెళ్లి కందుకోలు అండగా క్రిందటి ఆదివారమునాడు డక్కను సభవారు విందొసంగిరి.

చదివిచూడుడు!

మీరు కొనియున్నారా?

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథముల నేల కొ

- 1. లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలుచే గుణములు నాకును నావద్దకు వచ్చు కోసులకు కె. కె. విశ్వాస్ కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బ్లాక్ బజారు లోకామయవార కస్తూరిమాత్రలు జనులకు గలగు సకలవిధ లోగములను పూర్తి 250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసా

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాద)

పిల్లలకు, తరుణులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు శౌభ్య మొదలు దుష్టలము, మఱుపు, తలవేడిమి, మలబద్ధకము, ఆకలిలేకుండుట, కాంతిహీనత, శుక్రస్థులనము, శీఘ్రస్థులనము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధి క్రమ నిచ్చుచు ఇది మానవకోటికి గొప్ప వరప్రసాదము. 20 దినముల శౌభ్యముగల బుడ్డి 1 కి రు.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కారాదారుల సౌకర్యార్థమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 831 తంబు తొరవియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరెదము. వి. పి. ఆర్డలు మద్రాసు ప్రాంచినుం 301-594) పాల్వపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీశీతారామవ గుగం

మదరాసు విశ్వ

వి. వ. పరీక్షలో జయము

(గ్రూపు 2 (ఎ)

మొదటితరగతి: 101, 1, రెండవతరగతి: 96, 108, 1120, 1561, 1737, 1753, 1768, మూడవతరగతి: 91, 92, 115, 116, 119, 121, 122, 123, 128, 129, 130, 131, 140, 145, 159, 160, 162, 166, 169, 171 1109, 1110, 1114, 1121, 1122 1563, 1736, 1739, 1742, 1747, 1750, 1751, 1752, 1754, 1760, 1763, 1764, 1767, 1771, 2091, 2092, 2095, 2098, 2319

గ్రూపు 2. వి. ఫిజి

మొదటితరగతి:—1782, రెండవతరగతి:—187, 19, 1770, 1780, 1783, 1785, 2105 మూడవతరగతి:—188, 1, 202, 204, 205, 206, 207, 208 1781, 1784, 2099, 2100, 2102 2110, 2111, 2113, 2323, 2324, 2

మర్యాద సిద్ధపన సమాజము మీసంస్కరము 20 వతేదీ క్వీలెంచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటీస్

1922-1923 సంవత్సరము

హద్దులో నుండు గృహములమున్నగువాటి తలుపులపైన వ్రాయుటకు తెండరులు 24 వ తేదీ బుధవారమునా గంటకు మద్రాసు కార్పొరేషన్ ఆఫీసరుగారిచే అప్రతి తెండరును రూపు పంపవలెను. కార్పొరేషను సంచకారముక్రింద కట్టి, సపంపుకొనవలెను.

ప్రతిగృహము, దుకాణములపైన సంఖ్యలను రంగుతో కూడ తెలుపవలెను. ఏరకమునదికూడ విశదముగా వలెను.

ఇతర వివరములు తెలియ విలాసమునకు వ్రాసిన లేఖలకు చెప్పి పురి కార్పొరేషను ఆఫీసు కెవిన్యూకాపు 16-5-22

కుండవలసిన ములు

బసాద చుటంచును సాధ్యమిచ్చు
తెం తానంగదు చేతకుండితిన్న
ను, నిత్తికచోట బరుండరాదు నీ
ను దాల్చుటయు శ్మశానాలకా!
(అదవరితి)

కృష్ణాబులు విశిష్టమి కానల తేగి
క చుటలకుమును వికరింప బడి
క పత్తివైపు, విశ్వస్థత ప్రతిదానికి
లేర్పాటు కావలసియున్నది. ఇది
గుట, కృష్ణము బాగుగా గడించి
లాంగు కోట్లు ధరించుట,
ట్టుట తే కాళిమానలకు
చువచ్చెను ఈ గాఢముగములో
లేసివి. ఇప్పుడు తేకాళిమానులు కా
గితులకొక ప్యాసుకానక్కణ తేరు.
తేవలయును. పేతేష ద్రవ్యావ్రస
వలెను. పరులపై దౌర్జన్యము చేసి
పాశాల్యము పొందవలెను. లాంగు
కావలెను. సభలలో బల్లలబగుల
రతే గావలెను. ఇంకను కాలి! గంధ
సము దొమ్మ రియాలగాండ్రవలె
కేయిదిగనిచొక్కా ఫైలువాన్వత
ధరించుకో గలకత్తి కలిగియుండవ
లెప్పు కారము తేనిపులును, ఉడికి
యన్నము. సదా తినగలిగియుండ
బుడి పిసిమైనను తోటాడ 19 గంట
కాయలకును కలకాటుపడియుండ
చుకొనియే తేకాళిమాని అని అని
లెను శ్రీరాముడు రాజునిన్న
పును తపసినిన్నులను ధరింప
కుండి తేకాళిమాని కాబోవుచును
క గనుక పై గుణములన్నియు
లియుండును. కొ. క.

గోలు

పై మెంటు ఉద్యోగముల చర్యలు
చుములో ఉత్సాహపూరితముగా
కావలలో దోవల రామదుర్గయ్య
గావశాలి గంభములో సభ్యులు.
లక సంఘవోటర్లకాతా తయారు
లో పేర్లులేనందులకు వచ్చుటలేదు
క ఫేర్ మేక గారు శ్రీయంత
సింహు రి క వార్డుకు అధికారిగా
గారికి శిష్యానుచేసిరి. తానికి కలెక్టరు
గారికి పంపిరి.
పును క పు

తే కృష్ణానాయు గారు అప్పలను
మడుగు ప్రభుత్వముగా ఉండుటకు కలె
లో సానుములో మ.రా.కా.శ్రీ
యన (మరియుక మునిసిపల్ కాన్సి
గారికి పుచ్చు తప్ప తక్కిన ప్రజ
వానికి నియమించుటలో ఫేర్ మేక
డమెనది.
కారు అని చెప్తాను తన్నది.
క క వి తే భు కు ని నుం డి.)

ట న

మా ఆఫీసుకు ఉత్తరములు
ని పంపునపుడు తమ చందా
లించు చుండినయెడల ప్రత్యు
స్ఫులభముగా నుండును కనుక
క్ర గావింపవలెనని కోరు
అం॥ ప॥ వ్యవస్థాపకుడు.

వాతావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం మే నెల 17-వ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్పియోమీటర్ 24 గంటలలో	అల్పియోమీటర్ 24 గంటలలో	గరిష్ట గరిష్ట 24 గంటలలో	గరిష్ట గరిష్ట 1-వ గరిష్ట 1-వ	గరిష్ట గరిష్ట 1-వ గరిష్ట 1-వ
విక్టోరియా సాగర్	86.4	74.2	0.16	12.47	...
పోర్టు బేరు	89.4	78.9	...	15.69	9.87
స్టీపురు ద్వీపము	...	...	...	...	...
ద్రమందు ద్వీపము	90.6	82.1	...	8.84	5.21
సాగారు ద్వీపము	90.5	81.9	...	0.82	8.12
గోపాలపురం	91.8	81.3	...	0.18	1.84
కోరాపుట్	96.7	70.8	0.13	2.23	2.70
విశాఖపట్నము	92.8	83.0	...	00.6	1.72
కాకినాడ	86.1	81.0	...	0	1.22
మచిలీపట్నము	94.3	89.7	...	0	1.82
గుంటూరు	101.6	81.1	...	0.48	1.26
నెల్లూరు	99.2	79.2	...	0.30	0.88
మద్రాసు	94.4	79.5	...	0.16	0.97
కడలూరు	9.8	79.6	...	0	0.91
నాగపట్నము	89.2	78.6	0.14	2.80	1.41
పాంబన్	91.6	80.2	...	0.98	2.15
ట్రొంకోవరీ	90.3	77.4	0.08	7.89	...
కోలంబో	87.7	75.4	0.88	26.18	15.76
తిరువేంద్రము	84.1	76.8	0.38	7.36	7.42
కోచ్చిన్	84.7	72.6	2.17	15.15	8.60
కాలిక్టు	88.8	75.9	0.16	7.75	6.72
మంగళూరు	89.9	80.3	0.05	6.41	2.42
మేర్ కార	79.5	65.0	...	9.29	4.55
కార్ వార్	90.7	81.5	...	1.04	0.61
రత్నగిరి	89.1	79.0	...	0.02	...
బొంబాయి	91.0	80.4	...	0	0.05
మైద్రాబాద్	104.6	80.2	...	0.41	1.87
రైచూరు	104.8	84.1	...	0.70	1.04
అనంతపురం	102.0	79.9	...	0.23	1.47
బళ్లారి	105.0	80.2	...	0.85	1.16
కర్నూలు	107.0	82.7	...	0.20	1.63
కడప	105.3	80.9	...	0.50	1.16
హాస్సామ్	88.8	69.4	...	7.13	4.72
బెంగుళూరు	90.3	68.1	...	4.26	3.19
కోడైకనాల్	80.4	52.1	1.67	8.19	7.90
ఉదకమండలము	64.4	56.7	0.06	5.40	6.81
కోయంబత్తూరు	87.0	70.3	0.08	2.82	2.75
యేలూరు	98.8	78.4	...	0.60	2.54
సేలము	89.8	74.1	0.18	7.27	4.62
తిరుచనాపల్లి	96.1	74.6	...	5.52	3.84
పరుక్కోటె	94.2	76.0	...	2.07	2.89
కుర్నూ	94.3	73.1	0.82	4.67	8.81
తిరునల్వేలి	...	...	...	4.89	3.51

సర్కారులు, దక్కను, మైద్రాబాదు బొంబాయిలందు
మేఘములు స్వల్పముగ కలవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు దోకమాది
రిక కలవు. సర్కారులు రాద్ధిక తక్కువ. మిగిలిన ప్రదేశ
కములం వధికము. బొంబాయిలందు వేడిమి సాధారణముగ ను.
దేవు. మిగిలిన ప్రదేశములందు హెచ్చెను.
నాగపట్నం 14, మధుర 82, పెంట్లత్తనము గురిగెను.
కోచ్చిన్ 2.17 కొడయకెకాళు 1.67 అంగుళముల వర్షము
గలదు. ఎక్కువ మార్పు లుండవు
ఎస్ ఆర్. యు. సాపూరు.
వాతావరణ శాస్త్రము

పోలీసులు రాజీనామా నిచ్చినందులకు శిక్ష
ప్రైవ్యాటుపత్రిక సియాల్కాట విలేజుకుడు తం
పిన యొ కిందివిషయమును ప్రకటించుచున్నది.
అధికపోలీసుదళములో జేరిన 20 మంది కాన్స్టేబుల్లు కాకి
నామానిచ్చినందులకై పోలీసు ఆఫీసుకు 29వ సెప్టెంబరు 14వ తేదీన
ఆగెనుచేయుట సియాల్కాట తల్లామేజిస్ట్రేటుపైనను గారియె.
డుటకు తీసుక రాగడిసి. కొలదివిషయములు విచారణయోగ్యమైనవి.
ఒకొక్కరికి చూడుమానములతో విధింపబడెను.

ఆంధ్రదేశములో ఖద్దరు వ్యాపనము

(ఒక అనామకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు)

ఇందు నిమిత్తము ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము వారు నియమించి ఉపసంఘమువారు ఒక నివేదికను ప్రచురించుచున్నారు. అందు చర్చనీయాంశములు పెక్కులు కలవు. ఉపసంఘము యేర్పాటుచేసినప్పుడు ప్రత్యేక ఖద్దరు వ్యాపన విషయముకాత్రమే విచారించుటకు నిర్ణయింపబడినదో, లేక అందుకు వలయు ఉపసత్తిన కూర్చు నూచనలుకూడ చేయవలసిన నిర్ణయింపబడినదో, అసలు ఉపసంఘము యేర్పాటుచేసిన తీర్మానము ప్రచురము కాకపోవుటకల్ల ఆ సంగతి తెలిసికొనుటకు వీలులేకున్నది. అది యెట్లుయినను అందరి విషయములను గుర్చి మూత్రము అర్హతతో అభిప్రాయభేదమునకును, విశేష చర్చకును, ఎక్కువ అవకాశము కలదు.

(1) "ఆంధ్రరాష్ట్ర సాంఘమువారందర 15000 లు కలవు. ఈ సాంఘము ట్లు నివారణకు వినియోగించునట్లు నిర్ణయింపబడినది. ఇట్టి ఖద్దరు మగ్గుల కాలకు వినియోగింపవలెను"

ఖద్దరు వ్యాపనమునకు ఆంధ్రరాష్ట్ర సాంఘమువారివద్ద నైకము ఏమియులేదు. వైచేపేరు 15000 లు దత్తవందలము లలో నిరంతర ట్లు పీడితులగువారికి ఒకవూట అయినను కడుపునిండ యింత గంజిదోకుట్లు చేయటకు శ్రీ మహాత్ముని ప్రేరణకల్ల గాంటు ఉపసంఘమువారు విరాళ మొసగి యున్నారు. అంతియేకాని రాజకీయసరములనుబట్టి, అప్పుటప్పటికి మారుచుండు కాంగ్రెసు కార్యవిధానము నిర్వహించుటకు కావరదు. చారిత్రాగ దుర్మయములు తటస్థి మచకకు కాసనీల్లంపునమే కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యవిధానము గానుండెను. అటుపిమ్మట అది విరమించి ఖద్దరు వ్యాపనమునకును, ఉత్పత్తికిని ప్రధానస్థానమాయడము. ఇప్పుడు తిరిగి వంగదేశములోను, మహారాష్ట్రదేశములోను, యితరచోట్లను, కాననభలలో ప్రవేశము మొదలగు సహాయకాద పురస్కర కార్యవిధానము అంగీకరింపబడు నూచనలు కాననమృత్యున్నది. శ్రీ మహాత్ములు కూడ స్వాతంత్ర్య సదనమునందుటచేత యే కార్యవిధానము యొప్పుకు జాతీయసంఘమువారితో అవలంబింపవలెనో చెప్పుట దుర్లభము. సందర్భము లిట్లుండ ప్రపథమమున ట్లు నివారణకు ఒకగటిన విరాళమును సేసు ప్రస్తుత రాజకీయసరముని యెంచుటకు మగ్గుల కాలకుగాని భవిష్యత్తులో కాంగ్రెసు కార్యవిధానము కాదగు కాసనభా ప్రవేశముకొరకు కాని, లేక అప్పటిప్పటికి మారుచుండు రాజకీయసర ప్రవేశ కార్య విధానమునకు కాని వినియోగింప యెత్తించుట బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు తగినదికాదేమో. ఇట్లు విరాళముల పువయోగము మార్చుచుండు యాక్తమైనయడల, జాతీయవిద్య, ప్రిడయలకు సహాయము, నిమ్నజాతుల అభ్యుదయమును, రాజకీయ ప్రచారము, మొదలగు కార్యములకొరకు ఒకగటిన విరాళములు కూడ యీ ప్రకారము మార్చుచేయట వ్యాధిమేయగును. వెంటనే తగు మనుష్యులు తొరకకపోవుటచేతను, రాష్ట్ర సాంఘము తనిఖీదారుగానికి అనకాశముతేకపోవుటకల్ల వెంటనే తనిఖీ జరుగని కారణముచేత, విరాళములు నిలిచియుండుట తటస్థింపబడు బట్టి ట్లు నివారణకు యిప్పటికిని సాంఘము పట్టణములలో రైల్వే సమీపమున మగ్గుల కాల నిర్మాణమునకు పువయోగించుట అభ్యర్థము ఈ విశేషముతో జరుగవలసిన కార్యము ట్లు నివారణకాని, మగ్గుల కాల నిర్మాణముకాదు. రాట్లము, మగ్గుముల రైల్వే వినియోగించుట ట్లు నివారణకు ఒక మార్గము కాని, ప్రాప్త్యము కాదు. కనుక తనిఖీకరు యిచ్చిన విరాళము తానికొరకే వినియోగ పడుట వ్యాధిము. అతికాక యిప్పుడు తిరిగి ట్లు ముయొక్క ప్రయోగమునందుట్లు ట్లు నివారక సంఘమువారు పట్టులు జరుపుచున్నవోటనే, దొరతనమువారుకూడ రాట్ల పగుల కొట్టించుట, కొట్టు వేయించుట, మొదలగు కరువునలు ప్రారంభించినారు. అందుకల్ల నైక మొన్న ఆ ప్రాంతములు చూడ వెళ్లిన ముగ్గుల శ్రీ, నడింపల్లి నరసింహారావు, టంగుటూరు ప్రకాశం, కాకినాడని నాగేశ్వరరావుగార్లకు ట్లు మార్గ అనుభవైక అచ్చటి ట్లు మార్గ అనుభవైక వేద్య పుయ యుండును. అట్లుయిన పువసంఘమువారు నూచించిన ఆపద రాకుండునుగాక.

(2) "రైలువద్ద రాకపోకలకు సౌకర్యము గల ఫలము లలో మగ్గులకాలము స్థాపించుట, ఇంతకంటే అభ్యుత్థరమగు"

నూచన చరియొకటిలేదు. ట్లు నివారణయే ప్రాప్త్యమున యడల ట్లు మెక్కుడ మిమ్ములముగా నుండునో అక్కడ పనులు చేయించి కరువుకొన్నవారికి యంత గంజిపోయట భయముకాని, కరువుకపోట నున్నప్పుడు, ప్రయాణ సౌకర్యముకొరకు ఏ రైలువద్దనో కొన్ని మగ్గుములు సాగించుటకల్ల ట్లు నివారణ ఎట్లుగనో దురూహ్యముగనున్నది. వైగా నివేదికలో నూచించినట్లు పున్న రు 15000/లును యే 200 మగ్గుములతో ఖర్చుపెట్టి, అదే కాంగ్రెసువారి ట్లు నివారణ మహా కార్యముని చెప్పుట ధర్మమే, అదే నైకముతో కొన్ని వేల రాట్లములును అదమము అయిదారువందలు, లేక వెయ్యిమగ్గుములును, వారివారి స్వచ్ఛమములలోనే సాగునట్లు పనిచెప్పి, కొన్ని వేల కుటుంబములకు, భూతాది కల్పించుట ధర్మమే, బాగుగ యోచించి రాష్ట్రసంఘమువారు మత కార్యనిర్ణయము చేతురుగాక.

(3) "మగ్గులకాలము నిర్మించుట" యీ భావమే శ్రీ గాంధీ తక వికర్తము. తమ స్వగ్రామములలో యేచిన్న కుటీరము భోనో పున్నంతవరకు కలియో గంజియో వ్రాగుచు పరిసరమగు, స్వచ్ఛమములతో లాభక, యేస్వల్యము అయినను, అర్జించుకొని కాలము గడుపుకొనుటకు వాంఛించుట మన దేశవాసుల సహజభక్తము. అంతియేకాని అంతకు పదికల్లులాభము కల్గిన యిల్లు, వాకిలి, దూడ, దుడిక, యిరుగు, పొరుగు అంతయువదలి కేవలము దబ్బాక చేత పట్టణములకు చేరుటకు సాధారణముగా వాంఛించరు. ఫ్యాక్టరీపద్ధతి అను గాంధీ తత్వవిభూతము. ఈ పద్ధతి శ్రీ పురుషోత్తముక్కు నైతిక ఆధ్యాత్మిక, జీవనమునకు అసత్యభంగ కరము. ఇందు గృహజీవి పరిశ్రమయ మృగ్యము. ఇట్టి సందర్భమున శ్రీ మహాత్ము లవదేసించిన "ఖద్దరు" త్ర్యక్షరీ ముత్రమునకు పాక్షరీ రూపకముగ ఆస్వాభావిక సాధన కల్పించుట ఎంతయు విచారకరము.

(4) "మగ్గుల కాలము వర్తకులకు యజ్ఞాశా కిచ్చుట." కరువుతో మాడుచున్న వారికి యంతకంటే హృద్యైక్య మగు విషయము మరెయొకటిలేదు. 'గోరుమట్టుమీద లోకటి పోట్లుట్టు' గృహపతి తత్వము, జన్మభూమిమందలి నివాసము వలన అనందమును తేమందచేసి ఫ్యాక్టరీ కారాగారములో ప్రవేషెట్టుటయేకాక, యజ్ఞాశా దారుడగు వర్తకుని బారి సాచ్చె యుటకంటే అమానుష కృత్యము చేరొకటిలేదు. అట్లు యజ్ఞాశాకు తిరిగి వర్తకు సాధ్యమగు వరకు లాభము గంజుటకే ప్రశస్తియెను కాని కరువుతో మాడువారికి కడుపునిండుచున్న నామని విచారించుట అనవశము. కొన్నిచోట్ల ఫ్యాక్టరీ పద్ధతిని మగ్గుములు నిర్వహించుచున్నామని కొందరు చెప్పుకొన్ను. కాని మిగిలించి విచారించినవో అచ్చట జరుగు నైతికా పధ్రోశములు, అసంతృప్తి గోచరమగును.

(5) "ఖద్దరు గృహపరిశ్రమ" రాట్లము మగ్గుము గృహపరిశ్రమలని నివేదిక కర్తతే వ్రాసియున్నారు. ఒక వంక యెటల చెప్పుచు వేరొకవంక (పంచములు చే నేతగృహపరిశ్రమగా గలవారు గనుక వారిని స్వగ్రామములనుండి వెదలించి పట్టణము లలోను రైల్వేవద్దకు, మగ్గుల కాలముపెట్టి వానిలో వాండ్రను బంధింపవలసిన చెప్పుట సామాన్యదృష్టికి పరస్పర విరుద్ధముగ కన్పట్టుకమానదు. చేనేతపంచములలోను, ఇతర బీదజనులలోను, విశేష ప్రచారములో లేని ఉత్తమతేతత ప్రదేశములలో, మగ్గుల కాలము స్థాపించి, దత్తవందలములనుండి పంచము నేత గాండ్రను రావించి ఆయా ప్రదేశములలోని బీదలకు నేతపరిశ్రమ గరపు నిమిత్తము అట్టికాలము పువయోగపర్చుట కొంత మకు సమంజసముగ నుండును. కాని నేతపరిశ్రమకూ లంకపముగ వాడుకలొనన్న దత్తవందలములలో పట్టు రైల్వే సామీప్యమున మగ్గుల కాలముపెట్టి పల్లెలనుండి నేతగాండ్రను అందుంజించి అనవశ జీవితము ప్రచారములోనికి తెచ్చుట బాధ్యత అనవశము. అంతకంటే యిప్పుడు కర్నూలు ట్లు నివారణ సంఘమువారి పత్తమున ఆ సంఘంభ్యులగు శ్రీ మునగంటి వెంకట్రావు, కొంజిపర్తి పున్నయ్యగార్లు చేయుచున్నట్లు పల్లెల వెంటడి వెళ్లి రాట్లము, మగ్గుములమీద పనిచేయుటకు ఆత్మ్యత్తమ మార్గము.

6. వర్తకులకు ఇజ్జాశాకు యిచ్చుటకలన పారిక్రామి కుల కష్టసుఖములు విచారిత పక తమ స్వగ్రామములోనే మృష్టి యెదుండుకొని, వారిని పిల్చి పిప్పిచేయడము తటస్థింపడము, అట్లుండగా స్వగ్రామములనుండి వాళ్లకు వెకలింపి పొరుగునాళ్లకు తీసుకు రావడముకల్ల వాళ్లకు నేత, కూలి ఎక్కువ యిజ్జాశాలని రావడమున్ను, అందుకల్ల బట్టి ఖద్దరు ఎక్కువ కావడమున్ను వానినిబట్టి స్వదేశిబట్టి అంటే జనలకు భయము

పుట్టడమున్ను తటస్థింపడమే కావడాని వేదిక లో ఉపసంఘమువారు ఒక్కొక్కట్లు నేతగాట్లు తమ యిల్లు వాకిళ్లు వదిలి పకస్థలాల్లో ఉండలేక ఒక్కొక్కసారి కొంత నైకము కూడ తీసికొని పిల్చిపోవడమున్ను తటస్థింపరు ఉండడము, ఈ విషయములలో పనిచేసేవారు రందరికి తెలిసిన సంగతే. ఈ మగ్గులు కాలము, కాంగ్రెసు వనైరా సాంఘము నిర్వహించడముకంటే "ఎప్పుడుపడతే అప్పుడు వెట్టిపడబ్బు" (అప్పు) తిరిగి యిజ్జాశాల వ్యక్తుల స్వాధీనము చేయవలెనని కూడా మూచించినారు. వెట్టుబడి డబ్బుకు అట్టి హామీ యిచ్చువారు సామాన్యముగా తమకేమి వ్యయము రాకుండానున్న ఒకవేళ యేమైనా వ్యయము వచ్చేయెడల అట్టివ్యయము కూడే లాగున ముందు కాపుదారిగా ఎక్కువలాభము సంపాదించడమున్ను తటస్థింపరు నేగాని నేతగాట్లు కడుపునిండా మడు తిమ్మున్నారా యని విచారించడము తటస్థింపరు.

ప్రతిధరలు

7. ప్రతిధరలు చాల పెరిగిపోయినవి. నేకపని ట్లు నివారణకొరకు చేసినా, వ్యాపారముగా చేసినా, ప్రతిచోక గాను ఎక్కువగాను దొరకడము అవసరము. ప్రతిచోకగా దొరికే ఫలములలోను పంట ప్రదేశములలోను ప్రతి విశేషముగా కొని కాకలసిచోట్లకు నష్టము చేయుచుండడము సమచితముగా ఉంటుంది. అక్కడక్కడ కాంగ్రెసు సంఘములకుగాని, కాంగ్రెసుపక్షపు వ్యాపార సంఘములకుగాని, ట్లు నివారణ సంఘములకుగాని, ధాన్యము వనైరా దినుసులు కొట్టలో చేసే లాభము వేసి కొని, బ్యాంకులలోను అట్టి దినుసులమీద వాటి ఖరీదులో ముప్పాతికవంతుగాని 4/5 వంతుగాని టుణుము యిచ్చుకట్లు పద్ధతిమీద రాష్ట్రసంఘమువారు ద్రవ్యసహాయము చేస్తే బాగావుంటుంది. రాష్ట్రసంఘమువారు నివేదికలో నూచించిన ప్రకారము 21 లక్షలుగాని ఎక్కువగాని పోగు చేసినప్పటికి ఆంధ్రదేశకాని కంతకు అది ఏమూలకు చాలదు. కనుక ఆలక్షలన్నియు వైచేపేరు బ్యాంకు లోన్ ప్రకారము త్రవ్వచుండెయెడల ఆనైకముకు యెన్ని రెట్లో హెచ్చు వ్యాపారము చేయవచ్చును. అతిగాక అఖిలభారత సంఘము వారు యేర్పరచినట్లే వ్యక్తులుగాని సంఘములుగాని యెంత డబ్బు సమకూర్చునో అంత రాష్ట్రసంఘమువాని వారివారికి అప్పు ఎప్పుటికి సహాయముచేస్తే మంచిది, ట్లు నివారణ మొదలగు ధర్మకార్యములకు యిట్టి వ్యాపారవృష్టి వర్తింపకూడదని నేక చెప్పు నక్కరలేదు.

మగ్గులకాలము స్థాపించుట

150 మగ్గులు పెట్టుటకు ప్రారంభకృత్యము 5000 రూపాయలకు తరువాత పెట్టుబడి 4 వేల రూపాయలున్ను కావలెనని వ్రాసివారు. ఏకట్టణములోనో, సుమారు 10 వేల రూపాయలు కర్చుపెట్టి 150 మగ్గులు పనిచేయించడము జాకలు వనైరాలకు పెట్టుబడి పెట్టడము మూలముగాను నేతకు యొక్కవకూలి యిజ్జాశాలని రావడము మూలముగాను ఖద్దరు ఖరీదు యొక్కవ అయిపోవడము కొద్దిపనిమూత్రమే అనగా 150 మగ్గులమీద లోబ ఒకటికి సుమారు 600 మొదలు 900 గలవరకు తయారుకావడం తృప్తికరమో లేక ఆ ఒకవేల తోను సుమారు 2 వేల మగ్గులు ఆయాపల్లెలలోనే పనిచేయించి వాటిమీద లోబొకటికి 8 వేలు మొదలు పదివేల గలముల వరకు రియాతచేయించడము తృప్తికరమో, దేశాభిమానులు బాగుగా యోచించుచుగాక! కొంచెము దూరదృష్టితో నివాసముగా విచారించిమాస్తే రాష్ట్రసంఘమువారి నిజముగా లక్ష ప్రోచదనీయెడల ఆనైకమంతయు దత్తవందలాల్లో నాయా పల్లెలలో మగ్గులమీదనే బట్టి నేయించడానికి పువయోగించితే వాతమునకు అధము ఒక (మైదులు రైలు) ప్రత్యేకరైలు నిండా ఖద్దరు అక్కడక్కడ యెగురుతి చేయవచ్చును.

8. భవవంతులన్ను జాటుంటు స్థాకు కంపినియున్న లాభనాటిగా ఖద్దరు వ్యాపారము చేసుకోవడాన్ని గురించి చర్చించడము అవసరములేదు. లాభముతోకే వాళ్ల లాభచాటి గాటంటే అట్టి వ్యాపారము వాళ్ల చేస్తారు.

9. కరువుతోనము యిప్పుడి అప్పుటికి తనికీలేదనే కారణముచేత రాష్ట్రసంఘము వారివద్ద ఉండడము తటస్థించిన 15000 రూపాయలలో యిదివరకే కర్నూలు చుట్టుపట్ల గూలు పగయకాలమీద పెట్టుబడిగానున్న సుమారు 9000 రూపాయలున్ను వైచావలో నూలు రూపముగా నిలువయున్న 6000 రూపాయలున్ను మగ్గుల కాలకు కర్చుపెట్టడమనే నివేదిక సిఫారసు కడకుకొరకు 20 లక్షలు రూపాయలు ప్రోచునేసేటప్పుడు వానితో బాదాపు అంధకేశ మంతా కదగతో ముంచి యెత్తవచ్చును. అట్టి సందర్భములో

కాపులే కడుపు కాలేజిలోని యితర గంజిపోయినవారికి యిచ్చిన యీ కొద్ది డబ్బు (15000 రూపాయలు) ఎక్కడో మగ్గాలు కాలలు పెట్టించి ఒకచోట కడుపులో మాడతూ ఉంటే యింకోచోట ఏ 150 వగ్గాలొ పెట్టి తొనునివారణచేయమని చెప్పటం యేమి వ్యాధి మో ఆంధ్రదేశము ఉపసంహరించుకొనక.

రాటమా, మగ్గమా? యేమనివారణకు యేమి ముఖ్యము?

10. రాట్టము నడపడానికి ఏ వాలు రూపాయలు అయినను యితర కిక్కు పడకుండా మూడు రూపాయలు అయినను పెట్టుబడి చాలను. వగ్గానికి అధికము ఏ 20 రూపాయలు అయినను కావలెను. ఒక వగ్గానికి కర్రపైబట్టుకొనుచి కర్చుబెట్టి ఒక్క కుటుంబము పోషించుటకంటే ఆడబుట్టోనే ఏ (8, 10) రాట్టలైనా అడిస్తే (8, 10) కుటుంబములు బ్రతుకవచ్చును గదా; అదిగాక, వాడైన, ఎడైన, చీకటైన, వెలుతురైన, చెడ్డయిన చిన్నయిన, రాట్టము ఎవరుబడితేవారు ఎప్పుడుబడితే అప్పుడు ఆడకచ్చును. వగ్గానికో వేరొకళ్ళ లంటాయి. అందుచేతనే శ్రీ మహాత్ముడు రాట్టము "కడుపు భీమ" (The Spinning Wheel is Insurance Against Famine or the best Insurance is the Spinning Wheel. అని సెలవిచ్చియున్నాడు అదిగాక "రాట్టము ఆధ్యాత్మిక సాధనము" అని శ్రీ మున్నార్ కృష్ణగారు పంతులుగారు రాట్టమును గూర్చి చెప్పిన గ్రంథము శ్రీ మహాత్ములు అత్యంత ఆనందముతో గ్రహించియున్నారని కనుక బీదలకు కడుపునిండేటట్లు చేయడమేగాక అట్టి సాధనమొకటి సాధ్యమయ్యేటట్లు చేయుట రాష్ట్రసంఘమువారి విధి. నగా కనువు డబ్బు ఎక్కువగా రాట్టములాడించుటకు న్ను అందువల్ల తయారు అయ్యే నూలు బట్ట నేయించుటకు ఎంతవరకు అవకాశమో అంతవరకే మగ్గాలకొరకు ఖర్చు పెట్టడమున్న ధ్యము.

11. అభివృద్ధిభేదమని ఉపసంఘమువాళ్ళలో నొకరు ప్రచురించారు. ఏ భిక్షాక్షయలో ఏమిభేదమో సామాన్యమనుష్యులకు గ్రామ్యముకాకను, అది స్పష్టముగా వ్రాస్తే బాగుంటుంది. లక్షరూపాయలతో కేంద్రసహకారసంఘము వర్కింగ్ కమిటీవారు మచ్చిగ్రాంటు యివ్వడము, రూపాయకి కాని అర్థశాలాభము వేసికోవడము యియుండు సంకతులు అందులో కనిపిస్తూ ఉన్నాయి. వీటిలో తక్కిన యిద్దరికీ శ్రీ జిత్ రాధావరంద్రాచార్య కాదరీగారికి 'యేమి అభివృద్ధి ములో భేదమో తెలియడములేదు. ఒక అడుగు సహాయోద్యమము (Co-operation) లోనికిన్ని మరియొక అడుగు పెట్టుబడి నీతిలోనికి (Capitolism) ఉండడము కనిపిస్తూఉంది.

12. వగ్గాల కాలలు సహకార (Co-operative) కథకులు మీద స్థాపించడము. అట్టి సంఘాలకు ఒకవైపున దొరలననువారి ద్వారాను యింకోక వైపున కాంగ్రెసువారి కడకు చిన్ని డబ్బు సహాయము పొందవలెనని నూచించడము అసహాయ దర్పినిగదా మేమో! కాని కానకనగలలో ప్రజేతము, వీలైనప్పుడల్లా ప్రభుత్వముతో సహకారము అవసరమైనప్పుడు "చచ్చుతాళములు" వేయుట మొదలు గాగల సహకార నీతి కాంగ్రెసు తిరిగి అవలంబించు వలెనను అట్టిదానితో 2౫కుండ ఉండటం సమంజసమేమో!

13. ఉపసంఘమువారు ఈవేదిక ఇతరవోట్లకాక, కన్నులు కన్నె కా మోపురజేతములలో స్వయముగా చూచి అక్కడనే వ్రాసియుంటే కడుపుకబ్బు ప్రయోజనములొ గాని మగ్గాల కాలలు స్థాపించే నిమిత్తము వినియోగించమని వ్రాసి యుండక పోయేవారిని నాయొక్క దృఢమైన విశ్వాసము.

గోదావరి మండల సభ

గత సంవత్సరము గోదావరి మండల కళ కాకినాడలో జరిగినపుడు ఈ సంవత్సరము రామచంద్రాచార్యుల రాష్ట్ర నిందితులొడిగి ఇంతవరకు ఆస్థానసంఘ మేష్పడి కళజాపు ప్రయత్నములు జరుపుచున్నట్లున్న తెలిపెను. ఇప్పటికే కాల మతిగిమించింది. వెంటనే రామచంద్రాచార్యుల తాలూకావారు తగు ప్రయత్నము లొచ్చి సభను జరుపు విషయములో చించి సహాయ నిరాకరణోద్యమాభివృద్ధికి తోడ్పడప్రార్థితులు. —గో. వేంకటాచలపతిరావు.

కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారు గ్రామములో ముగ్ధులగుండ రాజయ్యగారి దగ్గ శుద్ధమైన ఖద్దరునూలుతో, అనగా రాట్టము మీద తీయబడిన నూలుతో తయారుచేయబడిన, వర్తించుగడ్డలు కొట్టుగడ్డలు, తువాలాలు, కాలలు మొదలయినవి దొరుకున. నిరుములు తెలిసికొనగోరు వారు వారిపేర వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

13-5-22 తేది సాయంకాలమున కాకినాడలో గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక కర్తము సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు.

1. శ్రీరాజా మిర్జా నల్లపరాజు అప్పల నరసింహరాజు గారి స్థానే శ్రీముత కూచిమంచి గవర్నరాజుగారిని యాసంఘములో సభ్యునిగా నెన్నుకొనడమయినది.

2. (అ) గోదావరిజిల్లాలో తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి యీ సంవత్సరము రూ. 34,000 లు కనూలుచేయవలసిన దని తీర్మానించడమయినది.

(ఆ) కడరు సామ్యు యాక్రి దివిధముగా తాలూకాలలో కనూలు చేయవలెను. — కాకినాడ రు. 6000 రాజమహేంద్రవరము రు. 6000 రాజోలు రు. 6000 జువలాపురము రు. 6000 రామచంద్రాపురము రు. 6000 పిహాపురము రు. 1000 తుని రు. 1000 పెద్దాపురము రు. 2000 మొత్తము రు. 34,000.

(ఇ) వై సామ్యును కనూలుచేయుట పూర్తియగువరకు తాలూకా సంఘములు ప్రత్యేక కనూళ్ళ కి దయేమిసామ్యు కనూలు చేయకూడదు.

(ఈ) తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి కనూలు అయిన సామ్యుగా నుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర బాతీయోపసంఘమునకు నూటికి 50 శాతం పోను, శేషించిన 70 లో 20 జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు యిచ్చును తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు 50 శాతంకొనవలెను.

(8) కాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వము చండా రు. 0-4-0 లో రు. 0-2-0 వోపున జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు పంపును మిగత రు. 0-2-0 తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు పుచ్చుకొని తాలూకాలో అవసర వెంటదీని ఖర్చు పెట్టవలెను.

(4) గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము ముఖ్యముగా యాక్రిది విషయములను గురించి పనిచేయవలయును:— 1. నిన్ను బాతుద్దరణకొరకు, అప్పుకృతాదోష నివారణకొరకు, యీ జిల్లాలో ఒక ప్రత్యేక సేవకు కుమును యేర్పాటుచేసి క్రయముగా పనిచేయించుట. 2. ఈజిల్లాలో పంచాయతీ కోర్టులు నిర్మాణముకొరకు ఒక విధానమును తయారుచేసి దానిని అమలులో పెట్టుటకు ఒక సంఘమును యేర్పాటుచేయుట. 3. ఈ జిల్లాలో బాతీయ విద్యాలయములకు తగుసహాయము. సహాయమును యిచ్చుట, క్రొత్త బాతీయ విద్యాలయములను స్థాపించుట. 4. ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసుప్రచారము సరిగ చేయించుట, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు తయారుపనుల వారి జమాఖర్చులెల్లూ తనిఖీచేయుట.

(5) ఈజిల్లాలోని తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములు ముఖ్యముగా నీ క్రిందిపనులు చేయవలయును:— ఖద్దరు వ్యాపకము, మధ్యపాననిషేధము విషయమై ప్రబోధము, గ్రామ ఫిర్యాలు కాంగ్రెసు సంఘముల స్థాపన, వానిపై తనిఖీ తిలక్ స్వరాజ్యనిధి కనూలు, తాలూకాలో కాంగ్రెసు ప్రచారము.

(6) వై 4, 5 తీర్మానములు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసాధారణ కథలో ఆమోదము నిమిత్తము రాజోపురకథలో ప్రజేత పెట్టవలెను.

మిటి మూడు తీర్మానముల అడిటిగు గ్రాంటు గురించి చేయబడింది. (స్వీకృతి విలేఖరినంది)

శ్రీ హితబోధని గ్రంథాలయము-కొత్తపల్లి

ఈ గ్రంథాలయముయొక్క 22 వ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 13 వ తేది శనివారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు శ్రీ శతావధానుల చెల్లెళ్ళ వెంటకామ్రులుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయిను. సుమారు 500 మంది సభకు వచ్చి యుండిరి. అధ్యక్షులు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున ఆంధ్రభావను గూర్చియు గ్రంథాలయములను గూర్చియు ఉపన్యసించిరి. కార్యదర్శిచే నియతి సూచితముగా చదువబడినది. తదుపరి శ్రీ తిలక్ లక్ష్మీనరసింహమూర్తిగారు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునకును తురుష్క ప్రభుత్వమునకును గల తారతమ్యమును అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. బ్రా శ్రీ గాడేపల్లి నూర్య వారాయణ శత్రుగారు వారాప్రతికలు వాటి ఉపయోగములను గూర్చియు, బ్రా శ్రీ జనమంచి సీతారామ స్వామిగారు వాగ్వికరణను గూర్చియు బ్రా శ్రీ మలియాల వెంటకగోపాలరావుగారు పురాణములు, పూర్వకాలపు రాజ్యాంశధర్మ అను విషయములను గూర్చియు విపులముగా ముచ్చటించిరి. తదుపరి బ్రా శ్రీ అల్లం రాజు పెర్రాజు శత్రుగారు తమ చిటికనామధ్యముతో గాత్ర పాటబాడి సభికుల నానందింపజేసిరి. వై ఉపన్యాసము లన్నింటిని చక్కగ వినుకొందుమను సుమారు 1 గంటవరకు అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమును జేసిరి. అధ్యక్షులకును సభికులకును సందేహములతో సభ ముగింపబడినది.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు 0-1-0
  2. మహాత్ముని దివ్యవాణి (వచనము) 0-1-0
  3. భారతమాతపలుకులు (పాట) 0-1-6
  4. స్వరాజ్యాందోళనము (వచనము) 0 1-6
  5. దేశీయపదము (చక్కనిపాట) 0-2-0
  6. ఆంధ్రపౌరుషము (పద్యరత్నములు) 0-2-0
  7. పంజాబుపాట (బొబ్బిలి కథనల) 0-2-0
  8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలపు) 0-3-0
  9. రామదండుపాట (రాధామజన) 0-3-0
  10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు 0-3-0
  11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము 0-3-0
  12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలపు) 0 4-0
  13. లోకమాన్య బాగ్గెల్ తిలకు హరికథ 0-8-0
  14. స్వరాజ్యదర్పణము (కాంగ్రెసుకథ) 0-8-0
- ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలపు స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

THE
Kalapatharu Ayurvedic Works
FOUNDED AND DIRECTED BY
**MAHAMAHOPADHYAYA KAVIRAJ,
GANANATH SEN, SARASWATI M A., L M**
Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength (8894)
If not you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power Try
BRISHA JOGA
Prepared on the basis of the Makaradhwaj, Gold, Musk, etc., in assimilable form
It Guarantees Results
It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4 Per V P. P. Rs 6-10.

(873) "కాంతామదహరణి"
అను యువాని వైద్యకామ్రుప్రకారము తయారయిన ఇంద్రయపుష్టికి దివ్యమైన లేవ్యము. దీనిని నేవించుటచే, నిస్సత్తున, లేపనకీర్తితమందుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో కీపుస్థలము, కాళ్ళచేతులు లాగుట, పొగట్టి నిత్యయావన శుభము నిచ్చును. నీ గృహముందు యేల 2 గు పడెదవు? దీనిని నేవించి స్వర్గముఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.
పరీక్షచేసి చూచిన మీరే తెలియును. నెల 1 డబ్బా 4-0-0
ఆంధ్రపత్రికా చదువరులకు రూ. 3-0-0 మాత్రమే.
తామరమందు:— గజేతావర, గజచక్రము, తామరలకు అమోఘము నెల డబ్బా 0-3-0
ది రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,
[3883] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

94. Grev Street, CALCUTTA

QROL FOR MIND & BODY
INDIA'S OWN VEDIC RISHI'S
[GIFT FOR ALL AGES.]
The proved best tonic for all unfit conditions of the Body Mind and Higher Centres. Stops Mind wandering, Forgetfulness and develops a magnificent never-forgetting Memory
Makes you feel fit as a Prize Fighter all the day no disappointment. Price per phial Rs. 1/8, Dozen Rs 16/8, Literature Free
The Hindu Medicine,
Post Box No. 841, Calcutta

చాత్రాద వైష్ణవసాదరుల కొక మనవి

మన భారతదేశమునం దిప్పటికిగలిగి నుండు తీవ్రతరంబగు రాజకీయాందోళనములు ఎట్టి మందమికి వైతము ప్రచలనము గలిగించి వానిదృష్టిని స్వార్థపరత్వమునండి సంఘమువైపునకు తేలేనట్లు చేయుట ముష్టియైనదను విశేషమును ఎల్లచెఱుంగుచురు. ఒక్కడేనామ స్వాభిమతితో నుండవలయునన్న యీ దేహముయొక్క అవయవములగు కాళ్ళు చేతులు కండ్లు మున్నగునవి సులభముగ నుభయితిమిండు టాతత్వముద? అట్లే యొకదేశము తేచుము నందవలయునన్న ఆదేశముయొక్క అవయవములనదగు ప్రతినిధిత్వ-సంఘములను మంచిస్థితికి రావలయును. దేశమునందగుల కొన్ని జాతులు చదువు భవము గౌరవము మున్నగువాటిలో మేటియై జ్ఞానశక్తియులే యుండ మఱికొన్ని జాతులు వైవాటియందు లోటుకొని అజ్ఞానాంధకార నిమగ్నములైయుండుట దేశస్వత్వమునకు శాశ్వతము కానేరదు! మఱి బాధకమగును. గాన దేశతేచుము నాశించు ప్రతివారును హిందూదేశమునందగు ప్రతిజాతివారును ఇతరులలో బాటు ముందుకు రావలయునని కోరుచున్నాము. ఇట్టి మంచినయమును విడిచి పెట్టి దేశమునందగుల పలుకాతులును ఇతరులతో డాటును గొనియు, తమ సాంఘిక క్షితి గొనియు తమతమ జాత్యేష్వర్యమును సాధించుటకు పాటుపడుచు ఫలమునందుచున్నది. ఇందుకు తార్కాణముగ విశ్వబ్రాహ్మణులు, కెడ్లు, తుత్రియులు, వెలమలు, కమ్మవారు, సారాస్వతీయులు మున్నగువారిని జూపవచ్చును. వీరిందఱును తమలో సభలుజేసియు, సంఘముల ధౌపిచియు, పాఠశాలలుపెట్టియు, ప్రతికలకటించియు పఠావిధముల తమ జాతివారలలో వైకవత్వము, విద్య, శక్తి, గౌరవము ఆచారము మొదలగునవి ప్రబలునట్లు జేయుచున్నారు. ఇందుచేత వాటికి ఇతరజాతులచుట్ట పర్యాదయు పలుకుబడియు, రాజకీయ సంస్థలందు గౌరవస్థానములును లభించి సంపద్యులై సాభిమతి నందుచున్నారు. ఇట్లు ఇతరజాతు లనేకములు ముందుకు వచ్చుచుండు నీకాలమున చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ కులదృష్టులగు మనము మనజాతియొక్క పూర్వగౌరవమును సైతము నిలువబెట్టుకొన క్షితిలేనివారమై దీర్ఘద్రుక్షుండు మునిగి మయిమఱచి యుండుట యెంతవిచారకరము! తల్లిసంధిలో మనలోని కొందఱు విద్యావంతులు మేలుకొని మనజాతియొక్క దుస్థితిని యెఱిగి వానిబాధులకు ప్రయత్న పరులై ముందంజవేసి మనకారందఱిని నిద్రకుండి మేలుకొని తమ చెయ్యలకు సాధకులగుండెని యున్నవనిచున్నారని వీరియున్నభవాఫలమై గడచిన 1921 మేనెల 7-8 తేదీలలో శ్రీవైష్ణవములో అఖిల చాత్రాద శ్రీవైష్ణవ ప్రభుత్వసమాసభి (కాన్ఫరెన్సు) నుచేవైభవముతో జరిగినది. అంతలో నత్యావశ్యకములగు తీర్మానము లనేకములు చేయబడి సర్కారువారికిని, జనాధిపతులకును జనులకును యెఱుకపరచడమైనది. ఇందుచేత సెన్సెస్వినిస్థాయిండు మనవారిని సాతానియను నీతిల నామముతో విలుదుటకుమాని చాత్రాద శ్రీవైష్ణవులను యొక్కనామముతో వాడవలయు నను కొరకకు సాధకముగలిగెను. గంబాం, నేలం, కడలూరు, మళుర, తిరుచి, కోయంబత్తూరు మున్నగుజిల్లాలలో మనవారిసంఘము లేన్నది పనిజేయ ప్రారంభించినవి. ఈసంఘములు అచ్చటచ్చట జరుపు స్వజాతి వీరభాటులకు విద్యార్థి వేతనము లిక్క మొహునెట్టి యున్నవి? ఇదివరకే కొందఱు విద్యార్థు లాఫలము నందుకొని జరుపుచున్నారు. స్వజాత్యభిమానముగొని సంఘసేవాభవై పనిజేయుట కనేకులు ముందొచ్చుచున్నారు. దూర్ఘటాంతర నివాసు లగువారలనేకులు జాత్యేకదృష్టిచే పరస్పర ప్రేమను-అభిమానమును - వికవత్వమును జూపుచున్నాడు. మనవారి సంఘపరమానముల దెలుపుట కని ఆంధ్రమున "శ్రీవైష్ణవ పత్రిక" యను పేరనొక పత్రిక లభించి పనిజేయుచున్నది.

అందుమాలమున మనవారలనేకులు మనకవనములగు విషయముల వివరించి వ్యాసముల వ్రాయుచు చర్చించుచున్నారు. అట్లే అరవభాషలోను నొక పత్రికను ప్రకటించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మనజాతియం దిట్టి యున్నభవము-ప్రచలనము గలిగినందుకు గడచిన ప్రభుత్వ మహాసభయే కారణముగాదా? ఆహా ఎంతటి భాగ్యము! గడచిన రెండేండ్ల క్రిందట గాధనిద్రావస్థలో మనజాతిండుటను గాంచిన వారు కండ్లు నేటికి యింతటి ప్రచలనముతో గనబడు మన సంఘమువారిని జూచియానందించుచున్నది! అయినను గానిండు. ఇంతటితో తలయూచి యానందించి యూరకుండమా? అట్లూరకుండుమేని కొలది మానములలో శాదుకాదు కొలది దినములలో వైకన్న ప్రచలన మంతయు మరిగి యెప్పటి యట్లు మనసంఘము నిద్రావ

స్థు శులభమున లోనగును. అప్పుడు మఱుల మేలుకొలుపుట యన్న సామాన్యముకాదు. గాన జాగరత వహించుట. వైష్ణవి యున్నామాయతో సంఘ ప్రబోధమును తేలికండు. ప్రతి జిల్లా యందును తాలూకాల యందును తప్పక ఒక్కొక్క స్వజాతిసంఘమును స్థాపించుట అదిగో రాబోవు 1922 సం, జూన్ నెల 10, 11 తేదీలలో జరగానుండు మన చాత్రాద శ్రీవైష్ణవదృష్టి య కాన్ఫరెన్సు జరుగజోవుచున్నది. అందుకు ప్రతిజిల్లా తాలూకా గ్రామముల యందుండియు విారు అధిక సంఖ్యాకులై విచ్చేయుడు. అచ్చట సభలో మనలోని విద్యాభిరులు పలువుర దర్శించి వారియమ్యతోపమానములగు నుపన్యాసముల నాతించి యానందింప వచ్చును. పరస్పర ప్రేమానుభవై యొకచుట్టి మును నెలకొలువ వచ్చును. ముఖ్యతీర్మానముల జేయుటకు సహాయాలు గావచ్చును. గాననిద్రనుండి లేండు. "తత్త్వత! జాగరత! ప్రాప్యవరాన్నిబోధక!" యను యంపనివద్దంటానాద ము వివరబడుచున్నది మేలుకొనడు!

స. వెంకటరమణయ్య (నేలం)

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకకర్తము (కుండలి) యొక్క నక్షలగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల భుజియలుగాని (3) జాతకుడయొక్కజన్మ నామము, ప్రస్తుతపు నయస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయువయముగాని, ఈమూటిలో నేదియో యొక్కటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాంగ్యము, భవసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళత్ర సాభిమతి, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు దాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవ్రాసినసంగతులు సరిగా నన్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువకు, జన్మకాలపు ప్రతినెల ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంగరకాఫలములు గల పూరా జాతకము, శాస్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించుకొనువారు రు 2 లు, అద్యాయము ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తమువిద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జన్మకాలపు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారిగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మకర్తయొక్క గాని, జన్మనామము గాని, మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్పాండము

మొదటిభాగము

జ్యోతిషమునందు ఏమియు ప్రవేశము లేనివారికి ఈగ్రంథము మిక్కిలి ఉపయోగము. దీనినిబట్టి భూభిభివ్యద్యయ మనఫలములు అతిసులభముగా తెలియును. కావలసిన వారికి వి. పి. ఖర్చులతో రు 2-8-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

రెండవ భాగము

ఇది అచ్చుపూర్తియై సిద్ధముగా నున్నది. 300 పేజీలు. ఇందు లగ్న స్థులు, గ్రహస్థులు, భావస్థులు, వడ్డలములు, పోదకవర్గ, అవ్యక్తవర్గ, తాత్పర్యసహితముగా నుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాశ్లోకములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములు, ఇంకను అనేక సంగతులతో మిక్కిలి సులభమైనది అత్యుత్తముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చయెడల తిరిగి సామ్య వాపసు చేయుచుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణములు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల మెంటునే వి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ॥ 2-0-0 లు.

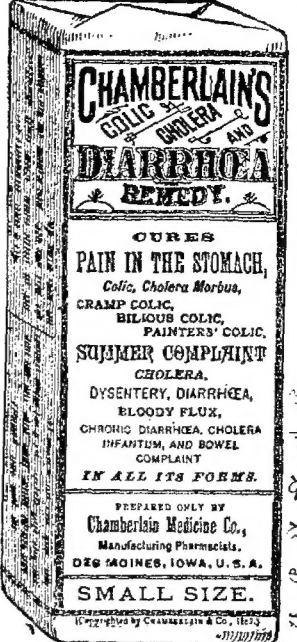
అలగ్యవైశవో ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి.

(3512) గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

మొదటి భాగము

దుర్బలలపాలిటి సంతతి:— మేమాము, నిక్కాక, కుక్క, నెట్టెము, నిస్సత్తున, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని, సంతాన ప్రాప్తిని, కలిగించు చక్కపాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. ఛార్జి 0-8-0 (3351) కోజాపురపు లేన్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విశేషమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము 15 తు॥ డబ్బీ రు 0-10-0. వి. పి. ఛార్జి 0-7-0. [1] పి. కె. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

చేంబర్లెన్ గారి శూలనొప్పి అతి సార నివారిణి ఈషధమును సేవించుటచే కడుపునొప్పి, గ్రహణి, అతిసారము, శూలనొప్పి, పేగు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యుత్తముగా కుదురును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును 33

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ సబ్బు వన్నీ రువువ్వ సబ్బు

సువాసన నుభమును, అనందమును ఇచ్చుచు గాని ఆ వాసన సొంతైన సువాసనగా నుండుట అవసరము. ఎరాస్మిక్ సబ్బువన్నీ రువువ్వ సబ్బుయొక్క అత్యుత్తమమైనటువంటియు, అసమానమగు నటువంటియు సువాసన అందరికి ఆకాగ్యమును, ఉత్సాహమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈవాసన ఇంత సాగుగ నున్నదో చెప్పవలయు. ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు! (జ) అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి జెందినది.

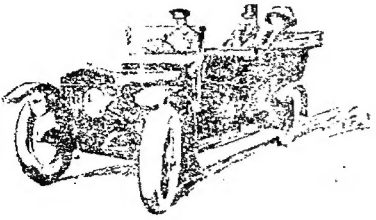
ఈ ఔషధము గ నేరూ మొదలగు అన్నివిధములైన గములకు గాఢంట్టిగా చెప్పబడినది. ఇది సులభమైన కనమూలకలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక నాతాదు సేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అవును. అయిదు గోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒకసామయం తెప్పించుకొని సేవించినపిదప గోగులకే అనుభవమువిద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 క రు 8-7-0 రెండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 8-12-0 మాత్రమే. [8458] ఉత్తములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యుచితము D. polines & Co. Chemists, No. 5 Hari Mohan Roy Lane Calcutta

ఆపూర్వగ్రంథములు (83)

- ౧. శివతత్త్వ సారము
మల్లికార్జునపండితా రాధ్యులు రచించినది ౦-౧౨-౦
- ౨. చంద్రభాను చరిత్రము
తెరిగిపూల పల్లన కవి విరచితము ౧-౦-౦
- 3. చంద్రా రామాయణము
మున్నేదికవి వేంకటాచలపతికవి రచితము ౧-౦-౦
- ౪. విప్రనారాయణ చరిత్రము
చెడలు వాడ చల్లయ కవి రచితము ౦-౨-౦
- ౫. కవిజనాశ్రయము
భీమకవి ౦-౧౦-౦
- ౬. కావ్యాలంకార చూపామణి
విన్నకోట పెద్దయ కవి ౦-౨-౦
ప్రతులు కొంచెమే యున్నవి.

ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్ ప్రాధ్యక్షులకు చెప్పి పట్టణమునకు వ్రాయవలయును.

గ్యాల్వీన్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై స్ట్రెఫిక్లకు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస్ దొరకును. భోజనమునకు నెల 1-కి రూ 16 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1001, Kilpauk, Madras

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
ఆర్జి భావలలో దొరుకును.

రాజవైద్య సారాంశము కేశవశర్మ,
(8198) 27, శివబాబుగోడూరు, మదరాసు.

భృంగములక తైలము

(వైద్యచింతామణి)

భృంగములక తైలము:- శిశువుకు వర్షచేసిన
ముక్కులో ప్రతిదినమును నెత్తవలెననిన
శోరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము:- తలకు పట్టించిన కంటి
రోగమును బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము:- అపస్మారరోగమును ఉత్తమ
రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.

భృంగములక తైలము:- తల వెండ్రుకలను తుమ్మె
నలువలె నల్లగా చేయును.

4 టేబుల్ స్పీసా వెల రూ 1
1 పౌను " " 3

కాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హుస్సేన్ రోడ్,

మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి మొదిన

హిందూస్థానముందు స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేద బౌద్ధదాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

ఆరింకనిగ్రహ బౌద్ధదాలయము కోరి వ్రాయు
వాండ్రకు బయట రాగోగ్యభివృద్ధి వర్ధిల్లు ఒక
గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరికనే
ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

కోరిక ఏలెట్లు ఇండియా వై ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్
వై నాబాబు గోడూరు

ఆరింకనిగ్రహ బౌద్ధదాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి

చలిజ్వరమునకు తగిన బౌద్ధము

టేనే ఏగ్యు మిక్ శర్మ

ఇది వతుజ్వరము, చలిజ్వరము, జ్వరగడ్డ, ఇన్ ఫ్లూ
ఎంజా, రక్తము లేకుండుట, మున్నగు వ్యాధులకు నివృత్తము.
పిత్త, మైకములను కలుగజేయు క్రైస్తవ యిందులో చేరుట
లేదు. (వెస్సునిరైజర్ అను పత్రికలో డాక్టరు వాగను అను
ఆయన కనిపెట్టిన పద్ధతి ప్రకారము హిమవత్సరమునందు
పుత్తతియకు ఓషధులచే తయారుచేయబడినది. చేదులేదు.
మైకము పిత్తములను కలుగజేయుదు. బలహీనులకు, గర్భిణిశ్రీలకు
మాడ దీనిని నిర్భయముగా వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0

మద్రాసు కెమికల్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్,
పోస్టు బాక్సు నెం 1208, మద్రాసు.

ది ఇన్ డెపెన్ డెంటు ప్రేడింగు కంపెనీ

75-ఫోర్టువీధి, బొంబాయి.

మాడి, నూలు, బంగారము, వెండి, కాంధాస్థములు
మున్నగు వాటిలో కమిషను పుచ్చుకొని మేము వ్యాపారము
చేయుచున్నాము. గాన ఇక్కడనుండి వీధైనను కావలసి
యైనను, లేక ఇక్కడ జాగాల వస్తువులు యిక్కడ విక్రయించ
వలసియున్నను మాకు తెలుపబోయెదము. (57)

తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము

మీరు ఇట్లుకదలకనే తెలుగు వాక్యరూపము నేర్చుకొని
భాషాసేవ చేయుచున్నాను. దినమున కొక గంట పని. వివరముల
క్రింది చిత్రమును కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇక ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ.

వౌం దూ దే శ చ రి త్ర ము

(1) రెండవ ఫారము, మూడవ ఫారము
ఇవి రెండును
విజయనగరము మహారాజా కాలేజి ప్రాఫెసర్ రగు ఎమ్. వెంకటరంగయ్య ఎమ్. ఏ., గారిచే
వ్రాయబడినవి.
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండుకో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.
R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras.

ది డక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలనలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.
డైరెక్టరులు:- జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.
హెడ్ ఆఫీసు:- 8, 8/1 ఆర్మీనియస్ వీధి, డక్క.
బ్రాంచీలు:- కలకత్తా 212 బాబూగంజ్ వీధి, 155-1 ఆఫీసు చిట్టా రోడ్డు (హోవబాబు) హోరిజన్ రోడ్డు (బారాబాబు)
భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోగూరు, మైసూర్ సింగు, బాల్ పాయిగురి, డార్జిలింగు, కాకి,
ముజ్ ఫర్ పూరు, ఖల్నూ, మద్రాసు.
కవిరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇవానుగా పంపబడును.
(1) గృహవైద్యము (బెంగాలీ) (2) కామకామము (3) పరీక్షలో తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలూగు
(వాగ) (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలండరు (ఇంగ్లీషు బెంగాలీ) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము
కార్జింపు విధము. (బౌద్ధదాలయము యివారి) మకరధ్వజ రులము 1-కి ధర రూ 4; (8)
జ్వరకలారంక (జ్వరమాత్రలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; కరకాద్యము బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చక్రవర్తిప్రసాద సేతు 1-కి రూ 4.
మకరధ్వజ రులము 1-కి ధర రూ 4; (8)

ఇ సా న వే లె మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన బౌద్ధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
ఆటంకపరచుటకై ఉదయం, సాయం కాలములందు పూటకు ఒకమోతాదుచొప్పున తీసుకొనవలెను.

అష్టా

తిమురునాయువు, యూజ్ ఆసిడ్ మూత్రకృచ్ఛిరోగము మున్నగువాటికి తగిన దివ్యబౌద్ధ మిది
యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, బౌద్ధశాలలందు దొరకును.
మెస్సర్సు గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.
Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు. (25)